

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 54.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

TOLLHEGGYEL

VILÁGNEZET ÉS NEVELÉS: összetartozó fogalmak. Amikor tehát az ittélő magyarság népi közösségének vezetői hivatalos formában is állástfoglaltak a hitvallásos tanintézetek, a felekezeti oktatási és nevelési rendszer fenntartása és továbbfejlesztése mellett, a magatartás egyben ama meggyőződés nyilvánítása is volt, mely szerint a kisebbségi életformában felnövő ifjúság, — az új nemzedékek — szellemi beállítottsága ilyen alakulhat a legmegfelelőbb és legmegnyugtatóbb módon.

NEVELÉS ÉS VILÁGNEZET között okozati összefüggés van. A tudásanyag átadásával egyidejűleg erkölcsi alapot is kap az ifjúság. Erkölcsi alapot, mely képességei kiteljesedésének, képzettsége hasznavehetőségének rugója és egyben meghatározója. Mit használhat a tudás — erkölcsi alap nélkül? A diploma édeskeveset ér, ha nem áll mögötte a jelle messé aranyfedezete. A mai ifjúság a jövőben a népközösségi élet minden feladatát úgy fogja elvégezni, amint annak elvégzésére a jelenben előkészítjük. Ezért népközösségi érdekeink szolgálatában az ifjúság jó nevelésével tehetünk legtöbbet.

ELDÖNTVE AZT A SÜLYOS KÉRDEST, hogy mily szellemen neveljük tovább is fiainkat és leányainkat, elvben már leszögeztük azt, amire igazodnunk kell s amiben a következőket — kötelez. Mert ha az iskolában a fiatal lélekbe beleidegzett eszméket később, bármely uton-módon semlegesíteni, illetve helyettesíteni akarunk, ekerülhetetlenül a szellemi hasadás, lelki meg hasonlottság amugy is kísértő, szomorú jelensége következne be. Az ifjúságot a gyakorlati életre kell előkészítenünk, amit tehát utra való gyanánt a kezébe adunk, annak maradó értéknek kell lennie. Olyan értéknek, melyet nem dönthet romba az első tetszés, új jelző vagy propaganda, nem írhat ki a könnyelmű pártások felelőtlensége. S olyan értéknek, melynek szükségességéről és gyakorlati hasznáról az ifjú az életbe lépve saját tapasztalatai révén is meggyőződhet.

NEGATIVUMOKKAL utjára bocsájtani az iskolából kikerülő ifjúságot: egyet jelentene kiszolgáltatásával a legkülönbözőbb irányzatoknak, világnézeti áramlatoknak. Mert nem elég tudnia, mit kell kerülnie, mitől kell óvakodnia, ha az iskolában lelkebe oltott elvek szerint akar élni és cselekedni. Ne legyenek bolyongó fiataljaink, amikor ugyis kevesen vagyunk! Ismerünk oly, hitvallásos tanintézetben nevelkedett, s erre talán még ma is büszkén hivatkozó, egykori diákok, aki főiskolára kerülve, szinte máriól-holnapra a legszélsőségsébb társadalmi irányzat hívévé szegődött s mire oklevelet szerzett, alig maradt benne valami abból, amit a középiskola nyolc osztályában — éppen világnézeti szempontból — felszívott. A diploma minőségét értéké vált szemében és a mai napig távol áll népközösségi fardozásainktól. Az iskolának tehát a közösségi életre kell nevelnie, a közösségi feladatra pedig az, hogy az iskolából kikerült fiatalságot számontartsa, bevonja munkájába, támogassa törekvéseiben, egy szóval: adjon értelmei tevékenységének.

OLYAN EMBEREKRE VAN SZÜKSÉG, akik a maguk értelmi felsőbbségében nem megkülönböztető értéket látnak, hanem tágabb lehetőséget a közösségszolgálatra. Akik érzik, hogy az igazán művelt embernek mindig nagyobb a „tartozék”, mint a „követel” rovat. Az ifjúság szociális nevelése már az iskolabárárs előtt kezdődik, amikor a szülő megismerteti gyermekével az igazságosság és szeretet parancsát, azt, hogy egymásnak testvérei vagyunk, az erősebbnek kötelessége védeni a gyengét, a tehetősebbnek támogatni az ügyefogyottat, mindenekelőtt pedig mindenkinek megadni azt, amire joga van, zmi megilleti. Ezt a nevelési folyamatot tökéletesíti, új értékekkel gazdagítja az iskolai nevelés, míg nem a népi közösség munkateret nyújt a képességnek, a tudás érvényesítésére, a szociális célkitűzések valórváltására. A ma iskolájának ez a feladata: a népközösségi szellemen felnevelt ifjúság kiépítő fészékül szolgálni, hogy fiaink és leányaink maguk is beálljanak a közösségi célok munkáinak közé.

(—r)

A módosított pánamerikai javaslat

Roosevelt elnök diplomáciai veresége

Argentina és Chile megtorpedózta Washington imperialista tervét Sumner Welles Délamerikában váratlan ellenállásra talált A kongresszus csődjét csak kényszermegállapodással kerültk el

A Rio de Janeiróban üléselő pánamerikai kongresszus legizgalmasabb napja kétségtelenül péntek volt. Pénteken délután öt órakor járt le az Argentinának adott „gondolkodási idő” s még a délután folyamán határozatlanul ki akarták mondani a délamerikai államok és a háromhatalmi egyezmény tagállamai közötti diplomáciai kapcsolatok megszakítását. A washingtoni kormány a jelek szerint sulyt helyez arra, hogy a délamerikai államok állásfoglalása együttesen történjék meg s hogy ez nem sikerült, Argentina és utóbb Chile magatartásának tudható be. A kongresszus tanácsstermében már gyülekeztek az egyes küldöttségek tagjai, amerikai mintára kivonultak a nagy lapok fotóriporterei és a filmvállalatok fényképezésének időpontján, a konferencia legfontosabb személyiségei azonban még nem mutatkoztak. Sumner Welles, az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere, Guinazu, Argentina megbízottja és Roseiti, Chile képviselője egy szomszédos tanácsstermében izgatottan vitatkoztak s a vitának az lett a vége, hogy Argentina kerekén kijelentette: nem járul hozzá a Roosevelt által sugallt javaslatához, Chile pedig visszavonta előzőleg bejelentett csatlakozási határozatát. Mi maradt más hátra, új formulát kellett az értekezletnek kidolgoznia, mely lényegesen különbözik Washington eredeti elgondolásától s így Roosevelt sulyos diplomáciai vereséget szenvedett. Mint a „Deutsche Diplomatisehe-Politische Korrespondenz” találán megjegyezte, Roosevelt Délamerikával nem tud olyan könnyen elbánni, mint Közép-Amerikával. Az angolszások esendéseim vereségei gondolkodóba ejtették a délamerikai államok vezetőit, melyek egyébként is óvakodnak az Egyesült Államok gazdasági és pénzügyi imperializmusától. A kongresszus elé terjesztett új formula az egyes államok nemzetgyűlésétől és kormányától teszi függővé a tengelyhatalmakkal való kapcsolatok megszakításának ügyét. A washingtoni diktátumból így lett kompromisszum. — Roosevelt most elgondolkozhat Heratius mondásán: Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus: vajudnak a hegyek s egy nevetéses egér születik. A nagy erőlködést csekély eredmény követte.

A pánamerikai kongresszus tárgyalásainak legújabb fejleményeiről, a Rador hírszolgálati ügy-nökség közlései alapján az alábbiakban számolunk be:

Argentina kormánya és parlamentje csak májusban dönt az új javaslatról

Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: Hír szerint a pánamerikai kongresszuson javasolt formulát a májusi választások után összeült argentin nemzetgyűlés vitatja meg.

Washington kongresszusi megbízottjához közelálló körök szerint Sumner Welles helyettes külügyi

államtitkár kijelentette, hogy az új formula sem felel meg sem az Egyesült Államok, sem a Washingtonnal rokonszenvező államok kívánságának, de még mindig jobb volt a formulát elfogadni, mint kitenni a kongresszus tárgyalásait a teljes csőd veszélyének. (Rador).

Castillo és Guinazu állásfoglalása következtében Roosevelt javaslata megbukott

Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: Miután a csütörtöki riasztó értesülések és híresztelések elhűtek és sor került az események higgadt mérlegelésére, az idegesség megszűntével most már világosan megállapítható, hogy Castillo és Guinazu elvi álláspontja érvényesült, új javaslati tervezetet ve-

tettek fel a tengelyhatalmakkal való kapcsolatok megszakítása ügyében s ezt a javaslatot minden valószínűség mellett a kongresszus teljes ülésén meg is szavazzák.

Az új formula szövege a következő:

A nemzetgyűlés dönt és nem Roosevelt

1. Az amerikai köztársaságok megerősítik ama kijelentésüket, melynek értelmében bármely támadó eselökményt, mely egy nem amerikai állam részéről bármelyik amerikai állam ellen irányul, oly eselöketnek minősítik, mely az összes amerikai államok ellen történik, tekintettel arra, hogy egy ilyen akció az amerikai nemzetek szabadságát és függetlenségét veszélyezteti.

2. Az amerikai köztársaságok teljes szolidaritásukat hangsúlyozva elhatározták, hogy kölcsönösen támogatják egymást, együttműködnek, mindaddig, amíg az amerikai földrész elleni eselleges támadás következményei meg nem szűnnek.

3. Következésképpen az amerikai köztársaságok kijelentik, hogy szuverenitásuk alapján és alkotmányuk szellemében, amennyiben ezek alapján jóváhagyható, nem tarthatják fent kapcsolataikat Japán-

nal, Németországgal és Olaszországgal, tekintettel arra, hogy Japán megtámadta az amerikai földrész egyik országát, míg a másik két hatalom hadiállapotban van ugyanezzel az állammal.

4. Az amerikai köztársaságok végül kijelentik, hogy az előző pontban foglalt feltételek érvénybe lépése előtt tanácskoznak fognak, hogy határozatukat közösen és egyetértően nyilvánítsák ki.

Mint hírlik, az Egyesült Államok buenosairesi nagykövete Roosevelt nevében látogatást tett Castillo helyettes argentin államelnökknél, akivel a javasolt új formula ügyében tárgyalt.

Castillo elnök ezalkalommal tántoríthatatlanul ragaszkodott ama állásfoglalásához, hogy az új javaslat a parlament és a kormány jóváhagyása után léphessen csak érvénybe. (Rador).

Délamerikát semmiképp nem veszélyeztetik a tengelyhatalmak

Berlinből jelenti a Rador: A riodejaneirói értekezlettel kapcsolatosan a német birodalmi külügyminisztériumban megjegyezték, hogy Németország, Olaszország és Japán tudomására hozta a délamerikai államoknak.

semmi félnivalójuk nincs a tengelyhatalmak részéről, sőt ellenkezőleg: tekintettel gazdasági berendezkedésükre és földrajzi helyzetükre, ezek az államok jogos reménységgel fordulhatnak Európa felé.

Felhívták a délamerikai államok figyelmét azok a következményekre, melyekkel Délamerika eset-

leges részvétele az északamerikai háborús frontban járhat, függetlenül a Rio de Janeiroban történő határozatoktól

A német birodalmi hadügyminisztériumban megjegyezték, hogy

a történelem fényt vet majd nemcsak ezekre az eszközökre, melyeket ma Sumner Welles és Roosevelt használt, hanem arra a személyi bátorságra és határozottságra is, amellyel számos délamerikai államférfi ellenáll Északamerika nyomásának.

Argentina nem adott be ellenjavaslatot

Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: Rothe helyettes argentin külügyminiszter megcáfolta azt a hírt, mely szerint Argentina a diplomáciai kapcsolatok ügyében ellenjavaslatot terjesztett volna a pánamerikai kongresszus elé. A helyettes külügyminiszter nyomatékosan hangsúlyozta, hogy

Argentina álláspontja változatlan.

Rothe megjegyezte, hogy ily fontos kérdésben magától értetődően véleménykülönbségek mutatkozhatnak, melyek remélhetőleg megoldhatók lesznek. A helyet-

tes argentin külügyminiszter alaptalannak minősítette azt a hírt, hogy Argentina azonnal otthagyná a kongresszust, mielőtt valami határozat jönne létre. (Rador).

GAZDASÁGI MOZGÓSÍTÁS

Rio de Janeiroból jelenti a Német Távirati Iroda: A riodejaneirói értekezlet albizottsága elfogadta az amerikai földrész gazdasági mozgósításáról szóló tervezetet. Ez a tervezet több egyéni gazdasági javaslatot tartalmaz. (Rador).

A Bismarck-szigetcsoporthon is partraszálltak a japánok

Stockholmból jelenti a Rador: Az „Associated Press” Melbourneból érkezett jelentése szerint az ausztráliai helyettes miniszterelnök bejelentette, hogy a Rabaultól negyven kilométerre keletre levő Bismarck szigetcsoporthoz szigetein partra szálltak a japán csapatok.

Tokióból jelenti a Rador: A Larceterről érkezett jelentések szerint a japán csapatok dél felé folytatják

előnyomulásukat a Malaji-félsziget nyugati partján és megsemmisítették a négyes indiai dandárt. Az ellenséges erők parancsnoka a harcokban elesett. A japánok hétszáz hadifoglyot ejtettek és nyolc tábori ágyút, negyven páncélos gépkocsit és hatszáz muni-cióval és fegyverekkel megrakott gépkocsit zsákmányoltak.

A japán-kinai béke lehetőségei

Tokióból jelenti a Rador: Tozso japán miniszterelnök pénteken, a japán parlamentben beszédet mondott és bejelentette, Japán hajlandó elfogadni a Csungkingből érkező békeajánlatot, ha az ottani kormány megváltoztatja magatartását. A japán miniszterelnök hangsúlyozta, hogy bár Japán öt éve harcol a csungkingi kormány ellen, Kinát mégis mindig testvérménznek tekintette és tárt karokkal fogadja.

ha lemond a téves eszmékről. Kína eltövedt gyermekek, amelyet Anglia és az Egyesült Államok vittek erre a veszélyes útra. A múlt minden hibáját elfelejtik, ha megszűnik az angol és amerikai befolyás. Csungking számára elérkezett a felébredés órája és most megragadhatja az alkalmat a háború megszüntetésére.

A szabad és független India érdekében a hindu népnek most már cselekednie kell

Bangkokból jelenti a Rador: A bangkoki rádió által közvetített egyik beszédben a szabad India Jobbizottságának szóvivője felszólította India lakosságát, hogy most már cselekedjék, mert elmúlt a szöbeszéd ideje. Az indiai népnek fel kell lázadnia a britek ellen, mielőtt még nem késő. Gandhi passzív ellenállása csupán filozófiai eszmény, az angolok viszont csak az erőszak nyelvét értik meg.

Azok az indiai katonák, akik Középképpen a tengelyhatalmak hadifogságába kerültek, megállapították, hogy most, a hadifogolytáborokban jobb bánásmódban részesülnek, mint amilyenben az angolok részesítették őket. A szóvivő azzal fejezte be beszédét, hogy az összes indiai katonák, még a brit frontokon levők is, harcoljanak India fellázadásáért.

Távlatok

Hogyan akarta Benes 1939-ben kikiáltani a cseh-szovjet köztársaságot

„Bolszevisták, Benes es mi” címmel nemrégiben hagyta el a sajtót Krychtelek cseh újságíró könyve. A prágai publicista a néhai csehszlovák köztársaság legintimebb eseményeit is közvetlen közelről figyelhette ezért mostani leleplezéssel valóban megérdemli a szenzációs jelzőt. Krychtelek könyvéből sem több, sem több, sem kevesebb nem derül ki, mint az, hogy Benes 1939 őszén ki akarta kikiáltani a Csehszlovákiai Szovjet Köztársaságot. Ekkoriban Benes már tisztában volt azzal, hogy Csehszlovákia nem számítana az angol-francia segítségére s ezért kifejezetten szovjetbarát politikát akart kezdeni. Amikor helyzete megrendült, körüvezete előtt állandóan azt hangoztatta hogy „neki még mindig van tartalékban egy terv”. Nem nyilvánkozott azonban arról, hogy mi is az az ez, csak amikor a szűdőkérdésben nem lehetett már semmit sem remélni, akkor állt elő ezzel a bizonyos tervével.

SZTALIN HELYETT LITVINOV JELENTKEZIK

Krychtelek szerint 1939 október 4-én Benes magához kérte Krejci tábornokot, a cseh hadsereg akkori vezérkari főnökét és felajánlotta neki, hogy vegye át diktatórikus alapon a közigazgatást és az ország feletti hatalmat. Ezzel egyidejűleg a prágai várból felhívta Moszkvát. Sztalinnal személyesen akart beszélni, azonban csak Litvinov jött a telefonhoz. Benes azonnali állásfoglalást kért olyan irányban, hogyha ő kikiáltaná a csehszlovák szovjet köztársaságot — és pedig a szovjet állam keretén belül — és azonnal megkezdene a hadműveleteket Németország ellen, akkor segítségére jönne-e azonnal Moszkva. Mivel erre ezenkívül ebben a telefonbeszélgetésben azt is, hogy a prágai és más városokban levő bolszevistákat tüstént felfegyverzi, város ezek azonnal eltávolíthatók az útból a bolszevizmussal szemben szembeszegülő elemek.

AZ ELSŐ CSALÓDÁS

Litvinov nem tudott azonnal válaszolni, hanem csak két óra múlva hívta fel Prágát, válasza azonban nem felelt meg Benes várakozásának.

Íme a válasz Sztalinnak „ezidőszert” nem érdeke, hogy a csehszlovák problémát ebben a formában oldják meg.

A hangsúly ebben az üzenetben azon volt, hogy „ezidőszert” nem áll Moszkva érdekében a csehszlovák szovjet köztársaság kikiáltása, mégpedig nyilvánvalóan azért, mert a terminus hullorai volt. Sztalin még nem látta elérkezettnek az időt pánszláv törekvései megvalósítására, nem érezte magát elég erősnek ahhoz, hogy az így kiboruló konfliktushoz résztvegyen.

... ES A MASODIK

Ezzel egyidejűleg másik család is érte Benest. Krejci tábornok megjelent ugyan a várbán, azonban ellenkezéssel Benes követelésének és nem volt hajlandó kínai diktatúrát kikiáltani, sőt Benes ama követelését sem teljesítette, amely abból állt, hogy tartóztassa le a kormány tagjait. Krejci tábornok szemébe mentséget kért, hogy ő is teljesen azonosítja magát a „másik oldalon álló csehekkel”. Benes ekkor látta be, hogy véglegesen elvesztette a társaságát.

Krychtelek leleplezése minden bizonnyal nagy visszhangot fognak kelteni az egész világon.

„URANIA” sláger - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-52

Ma!

Tánc, sláger, melódiák, pazar kiállítás, pompás varieté-számok

WILLY FRITSCH
nagy operettje a

Tavaszi szellő

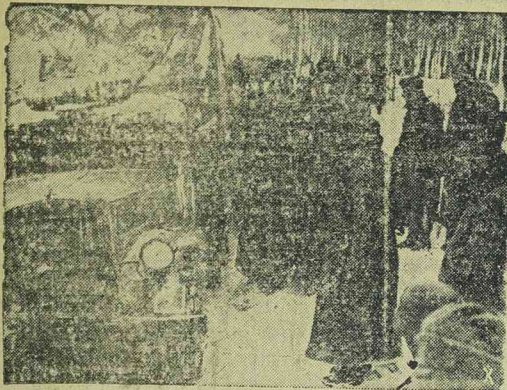
Csodás melódiadus énekszámok, fülbemászó muzsika

11.30-kor: matiné Uj híradó

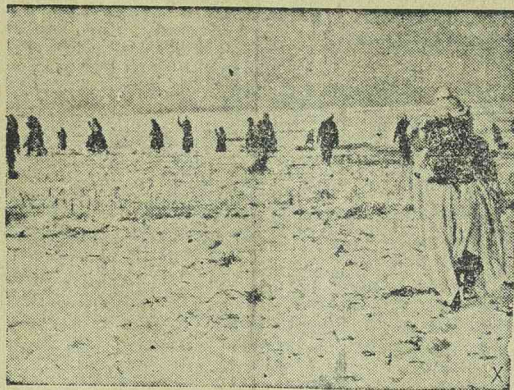
Előadások 3. 5. 7-15 és 9-15 kor

A színes világítás rontja az étvágyat

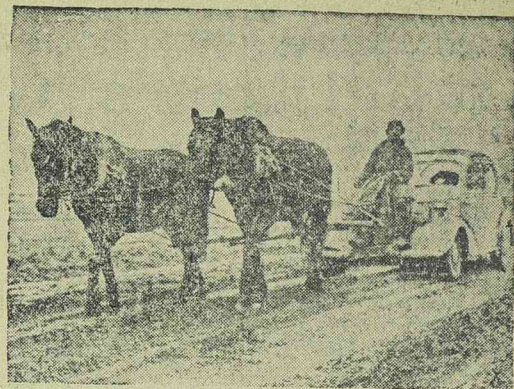
Rendkívül érdekes lélektani kísérletet végzett Gunnar Strömberg stockholmi mérnök. Ez a kísérlet a színeknek az étvágyra gyakorolt hatását illetően szolgáltat merőben új adatokat. A mérnök vendégeket hívott vacsorára és miután már mindenki veti a fejét a párolgó levesből, a házigazda egy intésre a szöveg kikapcsolta a rendes világítást és piros fényt árasztott az asztalra. A vendégek meglepetve kaptak fel a fejüket, majd kanalazni kezdték a levest. De mi történt? Egy-két kanálnál senki nem tudott többet lenyelni. A leves után hal következett, amelyet a mérnök feketére varázsolt, majd utána sötétkékké lett a világítás, amikor behozták a borsót. A vendégek azonban csak immel-ámmal nyeltek le néhány rizzót a finom ételekből. Ezek után a mérnök ismét bekapcsolta a rendes világítást és újra felvonult az ebéd egyes fogásai. Most már mindenki kitünően étvágyal evett és ezzel gyakorlatilag is bebizonyított, a mérnök ama elméletét, hogy csak rendes világításnál lehet valóban jól enni.

A rendkívüli hideg sem akadályozhatja meg a német utánpótlást az előrehaladásban

A keleti fronton naponta számos szovjet katona adja meg magát

Amikor két lóerő vontatja az ötven lóerős autót

Az egyesülés ünnepe

Bucurestiből jelentik: A román fejedelemségek egyesülésének ünnepe alkalmából január 24-én, szombaton délelőtt ünnepi hálaadó istentiszteletet tartottak a bucarestii pátriarkia székesegyházában. Az istentiszteleten nagyszámu hívő vett részt és megjelentek azon a kormány, valamint a főváros és a megye hatóságainak képviselői is. Az ország ezen a napon ünnepi zászlódsízt öltött és az összes városok és falvak templomaiban délelőtt tizenegy órakor a helyi hatóságok képviselőinek jelenlétében és a hívek részvételével ünnepélyes istentiszteleteket tartottak.

Az ország tanintézményeiben a tanárok külön előadás keretében emlékeztek meg az egyesülés ünnepe-

ről és méltatták annak jelentőségét. 1859 január 24-én Muntenia fejedelemség képviselőinek ülésén uralkodóvá választották Alexandru Ion Cuza fejedelmet, akit ugyanezen év január 5-én Moldova uralkodójává választottak meg. A két fejedelemség egyesülése Románia történelmének nagyfontosságú eseménye. Az azóta eltelt nyolcvanhárom esztendő az egyesülés európai történelmi jelentőségének jegyében telt el és hogy ma Románia a Kelet felől fenyegető bolsevista veszéllyel szembesülve az áldozatoság és hivatástudat újabb ragyogó példáját nyújtja, az az 1859. évi nagyhorderejű nemzeti esemény által megteremtett egység történelmi megnyilatkozása.

Newyork előtt tizennyolc ellenséges hajót süllyesztettek el a németek

Teljes siker koronázta a német buvárnaszádok támadását az északamerikai és kanadai vizeken

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

A keleti front középső szakaszának több helyén a német csapatok eredményes támadásokat hajtottak végre és az ellenségnek ember- és hadianyagban súlyos veszteségeket okoztak.

Messze északon bombatalálatokkal összerombolták egyes helyeken a Murmanszk-vasutat és súlyos találatokat értek el egy ipari telepen.

A szovjet tegnap huszonhét repülőgépet vesztett, míg a német repülőgépek közül csak egy nem tért vissza támaszpontjára.

A Nagybritannia elleni harc során a német légi erő napnál támadás alkalmával Great Yarmouth kikötő ellátási létesítményeit. Skóciában pedig az egyik repülőteret bombázta. A norvég partok előtt egy német aknaszedő hajó négy vízi bombákkal megrongált egy ellenséges tengeralattjárót.

Mint már rendkívüli jelentésekben közöltük, né-

met tengeralattjárók az északamerikai és kanadai vizeken való működésüket azzal kezdték meg, hogy az ellenséges ellátási hajóknak súlyos károkat okoztak. Közvetlenül az ellenséges partok előtt tizennyolc kereskedelmi hajót süllyesztettek el, összesen 125.000 tonna úrtartalommal. Egy másik hajót és egy órhajót megtorpedóztak.

Ezekben a harcokban különösen a Hardegen kapitány parancsnoksága alatt álló tengeralattjáró tűnt ki, mely egyedül nyolc hajót süllyesztett el, összesen 53.000 tonna úrtartalommal, köztük három tankhajót, Newyork előtt.

Északafrikában harci és zuhanóbombázórepülőgépek kötelek által támogatott német s olasz gyorsmozdulatok támadása továbbra is eredményesen folyt. Egyes brit egységeket Agedabian keresztül Kelet felé vetettek vissza.

Német harci repülőgépek jó eredménnyel folttatták a Málta-szigetén levő katonai berendezések bombázását.

Olasz és német csapatok elfoglalták Agedabiát

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a Kairóban megjelent egyik közlemény szerint az olasz-német csapatok csütörtökön folytatták előrenyomulásukat kelet felé. A csapatokat a német és olasz bombázó, valamint erőteljes vadászkötelékek

támogatták. Csütörtökön este — mondja a Reuter-ügynökség által továbbított közlemény — a brit csapatok Agedabiától keletre vonultak vissza, mert az olasz-német csapatok ezt a helységet elfoglalták.

Román ipari küldöttség ünnepélyes fogadtatása Berlinben

Bécsből jelenti a Rador: Tegnap este Berlinbe érkezett a román ipari küldöttség, amelynek vezetője Orbonas Iuliu mérnök, a nemzetgazdasági minisztérium vezértitkára. A német és román küldöttség szerdán este kezdte meg munkásságát diszules keretében, amelyen a küldöttségek tagjain kívül számos német és román gyáriparos is résztvett. Reinhardt dr., a német küldöttség vezetője üdvözölte a román küldöttség tagjait és ama meggyőződéssel adott kifejezést, hogy a román-német fegyverbarátság nemcsak a harctéren, hanem az ipari munka frontján is a legnagyobb sikert eredményezi. Az ipari munka sikere elhatározó fontossága a végső győzelem kivívásánál. A román küldöttség részéről Orbonas Iuliu mérnök, miniszteriumi vezértitkár válaszolt, köszönetet mondott a fogadtatásért és hangoztatta, hogy nincs és nem lehet érdekellentét a német iparosítási felforrás és a román ipar fejlesztése, valamint előrehaladása tekintetében.

Együttműködési tanácsok Hunedoara (Hunyad) megyében

Devai tudósok jelentik: A belfügyminiszteri rendeletre Dumitrescu Constantin ezredes hunedoara (Hunyad) megye prefektusa az alábbi személyeket nevezte ki a prefekturái, valamint az egyes városi együttműködési tanácsokba:

Hunedoara (Hunyad) megye együttműködési tanácsa Suiaga Victor dr. ügyvéd, Pavloff Ioan tartalékos ezredes, Voisian Dragomir nagykereskedő és Trestian Eugen földbirtokos.

Deva városi együttműködési tanácsa: Campean Simion dr., Voisian Dragomir és Meliu Ioan.

A bradi együttműködési tanács tagjai: Ambros Valer mérnök, akinek helyettese Kemminger Péter mérnök; Zopan Dumitru ügyvéd és Hentiu Nicolae kereskedő.

A hategi (hátszegi) együttműködési tanács tagjai: Atirescu Ieronim dr. ügyvéd, Herbai Octavian kereskedő és Dobora Teodor mészáros.

A hunedoarai (vajdahunyadi) együttműködési tanács tagjai: Raia Alexandru mérnök, Popovici Ioan dr. ügyvéd és Tintea Nicolae kereskedő.

Az orastiei (szászvárosi) együttműködési tanács tagjai: Mihaela Corneli bankigazgató, Vuleu Vasile kereskedő és Martin Dumitru vállalkozó.

A petroseni (petroszvári) együttműködési tanács tagjai: Serb Virgil bányaingázgató, Bajea Ioan kereskedő és Radu Ioan postás.

Zavargások az ausztráliai csapatok körében

Tuniszból jelenti a Rador: A kairói angol főhadiszálláshoz közelálló körök kijelentése szerint azok a hírek, amelyek az ausztráliai csapatok felhagyására vonatkoznak, nem felelnek meg a valóságnak. Csúpan kisebb egységek figyelmetlenségéről lenne szó, mert az ausztráliai csapatoknak az a kívánsága, hogy minél hamarabb elindulhassanak hazájuk felé. Az ausztráliai csapatokra mély benyomást gyakorolt az a hír, hogy a japánok Ausztráliát veszélyeztetik és így mindenekelőtt saját országukat szeretnék megvédeni. A kairói brit főhadiszálláson remélik, hogy az ausztráliai csapatok keretén belül történt zavargásokat kiküszöbölhetik.

FORUM (Arad) a nagyfilmek sz. nháza. Tei. 20-10

Ma! A szezon legnagyobb zenésfilmje!
 MA! MOZART örökség zenéjével, a német filmművészet legpazarabb és legszebb filmalkotása, a

Szerelmes melódiák

(EINE KLEINE NACHTMUSIK)

a berlini és bécsi filharmonikusok közreműködésével

A főszerepekben: HANNES STELZER, HELI FINKENZELER, CHRISTL MARDAYN

11.30-kor matiné, olesó helyárrakkal!

Műsoron kívül a legújabb 537. számú UFA háborus híradó. — Előadások 5, 7.15 és 9.30 órákor. — Kedvező árú és szabadjegyek nem érvényesek

Egy napon megjelent udvaromban egy ur és bemutatkozott:

Lilienthal Ottó vagyok

Szemtanu előadása a világ első repülési kísérleteiről, a repülés bölcsőjéről és egy viharról

Ha utazásunk közben, Berlin és Magdeburg között elérjük Dervitz falut, már messziről integetnek a szelők halmok, amelyeken 1891-ben a légugrasok (repülésnek ezeket még nem nevezhetnők) százait végezték az emberi repülés első pionirjai. A dervitzi számalomdomb a világ első repülőterének számít. 1899-ben Lilienthal Ottó berlini mérnök könyvet

„Szerkezetére ült és lerepült a völgybe”

— Egy vasárnap délelőtt beállított hozzám egy ur és bemutatkozott:

— Lilienthal Ottó berlini mérnök vagyok — mondotta —, az emberi repülés gondolatával kísérletezek és szeretném, ha engedélyt adna, hogy a gépemet egyik fészerében élhelyezhessem.

— Hajlandó voltam erre és ekkor Lilienthal a kisfiúmnak egy ragyogó huszmárkás pénzérmét ajándékozott. Nézzé itt van — és felnyit egy dobozt, amelynek közepén ott ragyog a pénz-dara!

— Néhány nap múlva Lilienthal megérkezett egy fiatal ember kíséretében. Csópt két hatalmas

„Gyakran fölöttem repült el a mérnök úr”

— Ezután a repülések, metve légugrasok gyakran megismenőtek. Az urak gyakran javítottak gépeiket és egyre nagyobb távolságokat tudtak utalni. Lilienthalnak az volt a legnagyobb öröme, ha egy éppen arra haladó vonat fölött repülhetett el. Vasárnaponként én is lefeküdtem a mezőre és ilyenkor a gép fölöttem is elrepült. Gyönyörű volt!

— A mérnök urak néha egész nap a számalom szárnyainak mozgását figyelték. Velem együtt csak nagysokára értették meg, hogy miért mozognak ezek a nehéz szárnyak az emberileg nem is érzékelhető légmozgásban. Egyszer aztán Ottó ur ezt a kijelentést tette:

— Nem volna lehetséges ilyen szárnyakat bádogból csinálni s egy igy készült propellerrel előbbre vinni a gépet?

— Sajnos, később arról értesültem, hogy a számalompropeller tervét elvetette, s ehelyett gépszármozgató motort épített be — mondja az öregur —, pedig tudom, hogy talán ma is élné, ha első gondolatát végrehajtja!

(Akkoriban még nem ismerték a nagyteljesítményű benzínmotorokat és Lilienthal kénytelen volt megelégedni egészen gyenge szénsav-motokkal.)

— Egy másik vasárnap irtozatos vihar dühöngött, amikor a malomba érkezett a mérnök ur. Csak nem akar ilyen időben repülni? — kérdeztem kétségbeesve, de a mérnök ur ragaszkodott hozzá, hogy nagyon is akar, mégpedig azonnal, mert fél, hogy a széltekercsek abbamaradnak. Ugy gondoltam, elhazom az időt és kijelentettem, a gép kivonatásánál addig nem segídezhetek, míg a malmom szárnyait le nem rögzítetem. El is végeztem a munkát, de közben rémültem láttam, hogy Lilienthal már kivontatta gépét és a kerekkepek gördülő, könnyű szerkezetet maga után húzza a legközelebbi domb felé. Ami utközben a vihar, amely belekapaszkodott a gép szárnyába, kitepte kezéből a tartószalagot és megszörcsölte, a szántásokra sodorja. Most én is rohantam segítségül és mire odaértem, az ittóds kitépett a szerkezet jobb oldali szárnyából egy darabot.

— Nem baj — mondotta Lilienthal és zsebkészletéből a balcsizmából is mevanakkorra darabot távolított el. Hiák könyörögtem neki: repülni akart! Be is ül a gépiébe a dombtetőn, el is löktem, de a hirtelen megmozgott kanta és mérnök ur kiugrott. Kiféltette a lábát. Azonnal a gépért szaladtam.

THALIA Timisoara

Hatalmas lélektani aláfestésű dráma

Anyja és leánya

Fiatalszivek szenvedélvei és hibái, egy mostohaanya szeretete és befelőlőzése, a film legfontosabb adatai.

irt s előzetes tudományos számításai alapján tiszta jót tazzal, hogy a repülés feltétlenül keresztülvihető. 28 éves Gusztáv nevű fivérével 1891-ben utarakelt, hogy megfelelő kísérletezési terepet keressen. Választása Dervitzre estt. A dervitz dombon álló számalom tulajdonosa, Schwach Herman még el s ő mondja el az alábbiakat:

tenerkocsir hozták, hiszen tiz méter hosszú volt és nem lehetett szétszedni. Beraktároztuk a gépet, az urak elutaztak, de csakhamar megint visszatértek, gépüket kivontattuk és felhuzattuk a legközelebbi dombok egyikére. E domb egyik vége meredek szakadéokban végződött. Ennek a szélre vontatták a gépet. Lilienthal ur beült, mi meglőktük a szerkezetet s a következő pillanatban gép és ember a leveőben volt! Simán, egyenletesen himbálózva csuszott lefelé a gép és lágyan földet ért! Lilienthal azonnal lemérté a megtett távolságot és kisfiu gyanánt örvendezett. Rekord! Rekord! — kiáltotta.

megint visszahoztam a dombtetőre. — Most már sántikálhat bazi — mondtam. — Szó se róla — hangzott a válasz, — még egyszer megpróbálom!

— Még egyszer megismételte a kísérletet, ismét

A DERÉK „WUM”

Válshol a nyugati harctéren, 1942 január.

„Wum” ma rosszkezdű és mogorva tekintettel méri ketrecének rácsa mögöl a repülőter futópályáját. Még az egyik szerelőtől kapott gyümölcskenyeri sem vidítja fel. Haragosan dörmögve néhányszor körben szalad, aztán sértett ábrázattal leül ketrecének legtávolabbi zugába. Talán valaki felbosszantotta, vagy talán nem izlett neki az ebéd. De lehet, hogy fázik és haragszik a Csatorna felől fuvó geromba szélre. Mit tudhatjuk mi emberek, mi ütött a jó öreg Wumba?

Egész kis korában, mint a berlini Zoo ajándéka került Wum a Csatorna partján állomásozó vadászrepülő-csapatához. Hamarosan mindenkivel barátságát kötött. Repülőszervezetők, szerelők, örök egyformán szeretik és Wum bizony elég gyakran kan a konyváról egy-egy invenc felatot. Akár havá rendelje is a parancs a csapatot, a Wum lakásánál ezalólk ketrecet az új állomáshelyen nyomomban felölök Wum egyszerűen hozzájuk tartozik.

WUMMAL NEM LEHET BESZÉLNI

Eppen hazatérőben van a csoport. Egyik gép a másik után ér földet. A mai eredmény mindössze egy ellenséges gép. Egy fiatal főhadnagy a dicsőség. Gépét vigan ingatja, aztán az ő Messerschmittje is simán gördül végig a betonon. Mosolyogva fogadja a bajtársak szerencsekívánatait, aztán máris indul barakja felé. Egy kis meleg ital bizony nem fog ártani, mert kutya hideg van ma.

A főhadnagy nem is sejtji, hogy Wum ma rosszkezdű. Elhalad a ketrec előtt, csodálkozva látja, az örökké játékoskezdű kis medve dúcracon gubbaszt a sarokban.

„Mi az öreg koma, na gyere hadd fogjak veled kezeli!” — mondja a főhadnagy. Féltetolja a ketrec tolózársját és belép. Wum azonban hajthatatlan. Azt sem akarja, hogy megszörogassák, pedig máskor mennyire szerette azt. A gyümölcsös kenyeret ugyan mohón bekapja, de rossz hangulatán ez sem változtat. A közben köréje seregölő bajtársakat is legfeljebb egy-egy haragos, megvető pillantásra méltatja.

WUM BIRKOZÓVERSENYT RENDEZ

A főhadnagy utolsó kísérletet tesz: kiengedi Wumot a ketrecből. A kis barna kis jószág kitipes ketrecéből. Egyenesen futópályára tart. Itt már sokkal mozgékonyabb. Ugyalászik megfélekedezett rossz hangulatáról. Látható megelégedettséggel fut ide-oda. Két lábra állva táncol és mulatságos ugrásokat végez, aztán esetlen mozdulatokkal birkózni kezd barátjával a főhadnaggal.

A bajtársak nevetve nézik a komikus „viadalt.” Eszébe sem jut már senkinek, hogy Wum, kis barna medve, az imént még milyen haragos volt és hogy milyen haragosan kapott a felje nyitott kezek után. Wum most a megrtestesült vidámság. Különösen barátjával a főhadnaggal értik meg egymást pontosan. Wum egy pillanatra sem távozt barátia mellől, hízkeldeve dörgölököz hozzá kézzelgesen hagyja, hogy megpázza a mancsát. Még akkor ser

kizuhant s ezuttal a balkarja szenvedett fájdalmas sérüléseket. Most már szó nélkül bevontattam a szerkezetet a fészerbe, visszamentem a mérnökért, azt is a malomba hoztam s miután úgy-ahogy kifelhenttem magam, elkísértem Gross-Krentzba, az or oshoz.

— Mit akar, uram, ilyen viharban? — beszéltem hozzá. — Hiszen családja van és teljesen fölösleges, hogy óránként játszon az életével!

— Schwach ur — válaszolta Lilienthal —, arra nem gondolt még, hogy azok, akik felültek az első vonatra, szintén feltették az életüket? Hova jutna az emberiség áldozatok nélkül?

„TÖBBÉ NEM JÖTT KI HOZZAM...”

Az esetet követő hetekben eladtam a malmomat és elköltöztem abból, le a faluba. Nem láttam többé a mérnök urat: elvitte a gépjét, többé nem jött ki hozzám és én tovább éltem a falusiak unalmas életét. De mikor megérkezett a híre annak, hogy Lilienthal lezuhant és halálra törte magát (ez 1896 augusztus 9-én történt), őszintén megsirattam ezt a szegény, akaratlan, nyugodt embert. Feketébe kötöttük a feleségemmel és bertaztunk Berlinbe, felkerestük a Lilienthal-féle gépgyárat, amelynek szírenái még akkor is üvöltöttek, mintha nekik is fájna a gazdjuk halála.

Gollenberg bei Stölln nevű városka közelében, egy hozótos dombvonulaton érte utól Lilienthal Ottó a halál. Ma kerek, fehér kőlap fekszik a lezuhanás helyén. Lilienthal teste elmúlt, de a nevét minden kor egy fogja őrizni, mint uttörőjét, akinek számításai alapján repül ma is az emberiség. A dervitz számalom pedig ma is dolgozik, lassan, nyugodtan forognak szárnyai ott, ahol egykor a repülés bölcsője rögött.

PAPKAS ISTVÁN

emel kiugaszt, amikor a tonadnagy a hátára fekteti és hasát vakargatja. Elvezetett nyulik el, miközben rövid lábaival vigan kapálózik.

WUMOT BIRKOZÓVERSENYT RENDEZ

Egészen váratlanul felugrik, faképnél hagyja barátját és hol egészen sajátoságos léptekkel, hol pedig táncolva járja körül a társaságot és megható abrázattal kéreget egy kis gyümölcskenyeret. Egyszerre csak, mintha meggondolta volna magát, náta fordít a társaságnak és elrohan. Toronyirányában fut a katonás sorokban álló Me-k között, egyenesen az országot felé. Ugyalászik, hogy az országot, ahol most nagy lármával éppen hatalmas teherautó porzik el, keltete fel valami érdeklődésűt.

Az egész társaság természetesen utánaramodik. Elvégére még sem lehet, hogy az országon csak úgy medvék szaladjának. Mint a nyúl nyarlag, most már az ut másik oldalán elterülő -eten át. Ezt a fügeséget senki sem tételezte volna föl erről a lompos, kényelmes medvéről. Kissé odébb néhányan utolérk, Wum azonban nemcsak fürgé, de ravasz is. Egy-kettőre kitor a bekerítéssel fenvegető gyűrűből. Nem marad más hátra, „autós különítmény” kell utána küldeni. Néhányan felkapnak egy kis teherautóra és igy veszik üldözöbe a kis szökevényt. A géppel természetesen Wum sem tud megbirkózni és amikor az autó beéri, be is látja ezt és megadja magát. Minden ellenkezés nélkül türel, hogy felrakják a kocsira. Szomoruan ül a kocsis egyik sarkában és megadással várja sorsát. His ezzel a „szabad természetbe” tett rövidke kirándulás várat ért.

MÁR A GYÜMÖLCSKENYER SEM IZLIK

Az esetnek azonban még egy kis utójátéka is van. Az autó közvetlenül a ketrec előtt áll meg. De Wumnak esze ágában sincs kiszállani. Vagy nagyon tetszett neki az autózás, vagy pedig megint megharagudott. Mindenkire rámorold, aki közelíteni mer hozzá. Az egyik hadnagy karjába bele is kap. Még szerencse, hogy a német repülők téli borkabátja jó vastag.

Egy teljes órán át kísérletezik a társaság, hogy Wumot lecsalogassa az autóról. Még a kedvence inyerőfalatok sem használtak. Már mindenki feladja a reményt, hogy szépszerével lecsalogassák, amikor Wum hirtelen meggondolja magát. Kimért léptekkel, mintha mi sem történt volna, a kocsis szőléhez jön, egy ugrás és máris lent van, még egy ugrás és ismét bent esősi a ketrecben.

RENDEBÉJON AZ ÜGY

Wum nagyon esúnyán viselkedett ma, barátai azonban nem fognak rá sokáig nehezíteni, hiszen ez a lompos jószág az ő utánozhatatlanul kedves pátkosságával és mindenkit nevetésre készítő esetlen humorával annyit vidém, gondtalan órát szerezett mit nekik, hogy egyszer illesmit is megérzedhet magának. És Wum, ha néha szépszélyes is, végső során be a derék fickó és jó medve, „aki” komolyan meg senkit sem bántott. Ő is nagyon jól tudja, hogy a német vadászrepülők az ő legjobb barátai.

(n. f. f.)

A bölcsőtől a koporsóig

1941: Az aradi kisebbségi egyházak anyakönyvi adatainak tükrében

Szokás ilyenkor az év elején mérleget készíteni, nemcsak a kereskedelmi vállalatoknál, hanem az anyakönyvekben is, amelyek adatait összegezzük megállapítható: növekedett, vagy csökkent-e a lakosság száma, hányan kötöttek házasságot és hány esetben mondták ki válást. Ezeket nevezik népmozgalmi adatoknak. Próbáljuk meg mi is az adatok alapján az 1941. esztendő rekonstruálni.

Első utunk ecéltől az

aradi katolikus plébániára

vezet, ahol a város legnépesebb magyar egyháza ügyeit kezeli. Mintegy 30.000 római katolikus tartoznak itt nyilván, ezeknek körülbelül az egyhatedes német eredetű, a többi magyar. Születéssel kezdődik az élet, először tehát a születések statisztikáját nézzük meg. Az elmúlt esztendőben az aradi római katolikus plébánián, beleértve a város külvárosait is, összesen 257 keresztelést vezettek be, ebből 124 fiú, 133 leány volt. (1940-ben a születések száma 328 volt.) A megkeresztelték közül 162 törvényes gyermek, 57 törvénytelen. 38 pedig törvénytelen volt. (1940-ben 54 volt törvénytelen.) Nézzük meg ezután, hány esküdött örök hűséget egymásnak Arad római katolikus templomaiban. A minoritásvák 1941-ben összesen 82 párt adtak össze, az 1940. évi 124 párral szemben. Ezek közül vegyes vallású pár 25 volt, 1941. évben 21 személy tért át a római katolikus vallásra és pedig 2 református, 2 görög keleti, egy evangélikus, egy görög katolikus és 12 izraelita és egy felekezeten kívüli. (1940-ben ilyen módon 36 lélekkel avarandótt az aradi római katolikusok száma.) Ezzel szemben az elmúlt esztendőben 42 római katolikus hagyta el vallását és pedig görög keleti 33, görög katolikus 3, evangélikus 2, református 3, baptista pedig egy ember lett. Az élet nagy színtárjának utolsó felvonását, a nagy kaszás működését az alábbi adatok mutatják be: eltemették összesen 445 római katolikus az 1940. évi 469 lélekkel szemben. A meghaltak nemek szerint, így osztanak meg: 214 férfi és 231 nő; kor szerint pedig 43 gyermeket és 402 felnőttet helyeztek örök nyugalomra. A hirtelen halállal elhunytak száma: 60. A halál beállta előtt a szentséget 191 személy magához vette, 211 nem. A római katolikus plébánia elmúlt évi statisztikai adataihoz tartozik az is, hogy 1941-ben a Szentáldozások száma összesen 95.268 volt az 1940 évi 89.305-el szemben.

Elkészítették az elmúlt év statisztikai adatait az aradi református parókián

is, ahol 5968 lelket tartanak nyilván, 2818 férfit és 3150 nőt. (1940-ben Aradon a reformátusok száma 6004 volt.) Az elmúlt évi népmozgalmi számadatok a következők: született 51 gyermek, 21 fiú és 30 leány. Ezek közül tíz fiú és hét leány törvénytelen. Ezenkívül még 27 felnőtt keresztelkedett meg, 12 férfi és 15 nő. Így a megkeresztelték száma az elmúlt esztendőben összesen 93 volt. A házasságok száma 1941-ben is pontosan annyi volt, mint 1940-ben: 16. Ennyi pár házassági szövetségét részesítették egyházi áldásban az aradi református templomban. Hat párnál mind a két fél református volt, csak a véglegény 4 párnál, csak a menyasszony pedig hat párnál. A református vallást két más keresztény vallású férfi és hat nő vette fel, az egyházból pedig 16 személy tért ki, 13 nő és 3 férfi. Ezek közül 13 görög keleti, 2 római katolikus és 2 görögkatolikus lett. A református egyház tagjainak lélekszáma a születések, kitérésök és keresztelések, valamint halálozások adatai szerint 9 férfivel és 27 nővel fogyott. Konfirmált összesen 44 gyermek és pedig 21 fiú és 23 leány. Urvacsorát az elmúlt esztendőben összesen 1451 aradi református személy vett magához. A halálcázások száma az elmúlt évvel szemben (149) a tavalyi kisebbségi volt. Ebből 56 férfi, 63 pedig nő volt.

A lélekszám tekintetében az ágostai hitvallású evangélikus egyház

következik, amely mintegy 1800 lelket számlál. Az

Fogyedűálló férfi különbejáratu

butorozott szobát

keres. Cimeket a timisoarai kiadó-hivatalba. Azonnalra, nem zónában' feligére, vagy 28-10 telefonszám alatt kérek.

evangélikus lelkeszi hivatalban az elmúlt évben 15 születést jegyeztek be, 8 fiút és 7 leányt. Az újszülöttek közül 13 gyermek törvényes, kettő törvénytelen volt. Az evangélikus vallást két férfi és egy nő vette fel. Az új evangélikusok közül egy római katolikus, egy görög keleti, egy pedig felekezeten kívüli volt azelőtt. Ezzel szemben viszont öten tértek más vallásra, valamennyien nők. Hároman a görög keleti, egy a római katolikus vallásra tért, egy pedig felekezeten kívüli maradt. 1941-ben 12 fiú és 5 leány konfirmált az aradi evangélikus templomban. Urvacsorát pedig 813 esetben vettek magukhoz a hűvek. A „Piros templomban” négy párt eskettek tavaly.

Tudomány-ág,

melyet ezer ember közül egy, ha ismer!

Hang nélkül éneklő madár — hol a lepke füle — nem mindenki hallja az égercincogást — mi az a néma hang?

Minden délelőtt, vasárnap kivételével, a Deutschland Sender 11 óra 10 percekor ugynevezett hangtölg hangot ad, ami a zene számára körülbelül annyit jelent, mint mondjuk a hajózás számára az időjelzés. Ez a hang akadályozza meg azt, hogy az idegenben vendégszereplő művészek zenekara más és más alapon játszanak; lehetővé teszi, hogy Európa egész területén egy és ugyanabban a hangnemben, ugyanolyan alapon használt hangszerekkel dolgozzanak a zenészek.

Ha egy közönséges levelezőlapot egy forgó fogaskerekhez tartunk s a fogaskerek olyan gyorsan forog, hogy minden másodpercben nyolcvan fog érinti a lapot, akkor egy mély, morgó hang keletkezik. Ha másodpercenként 800 fog érintené a kartont, akkor oly magas hang keletkezne, hogy ilyen csak nők tudnak énekelni. Ha az érintőfogak számát nyolcezernek képzeljük el, az így nyert hang már emberileg utánozhatatlan rikoltás volna. Még ezt is utánozni lehet olyképpen, hogy egy éles pengével porcellánarabokat karcolunk meg. Az így nyert hangot ideges ember már ki sem bírja és menekülni fog előle.

GYORSABBAN FORGATOTT HANGLEMEZ SIKOLTANI TUD

Egy olyan szirénából, amely másodpercenként 140 rezgéssel dolgozik, pontosan ugyanazt a hangot kapjuk. A hang, amelyet a zongorán oly módon kaphatunk, ha a zongora fedélkulcslyukától számított negyedik jobboldali fehér billentyűt ütjük le. Ha a

A lepke füle és a süket pillangó

Igen érdekes kísérletet végezhetünk a pillangókkal, amelyek hangra állítólag érzéketlenek. Ha azonban egy közönséges parafadugót a pillangók közelében üveghez dörzsölünk és ezáltal recsegő hangot állítunk elő, akkor a pillangók ijedten szétrepülnek. A pillangók a „füleiket” a „mellükön” hordják. Ha átszurjuk azt a hallatlanul vékony bőrréteget amely ezt a hallószervet fedi: a rovar ébony megszűnik, mint az ember.

Az ugynevezett legmagasabb hangok, a „néma hangok” akkor keletkeznek, ha a hangrezgés legalább félmillió másodpercenként, de vannak hangok, amelyeknek rezgése százmillióra is felmegy. Ha egy kvarclapra magas frekvenciájú váltóáram hat, akkor a kvarc a váltóáram ritmusa szerint kiterjed és összehúzódik. Bizonyos körülmények között ez a mozgás oly erőssé válik, hogy a kvarclap daraboktörök és ezért az ilyen kísérleteknél a kvarclapot olajba kell ágyazni. Ez a fizikai kísérlet legalább kétmillió másodpercenkénti rezgéssel jár és ez a rezgés oly erőteljes, hogy a még a legkitartóbb bacillus is elpusztul benne.

A zongorán a legmagasabb hang rendszerint az „A” hang. Három oktávval fekszik magasabban, mint az alap-a-hang, a rezgésszám pedig 3520. Bal-felé az utolsó zongorabillentyű ismét egy „A” hang az alaphangtól név oktávval fekszik mélyebben, rezgésszáma tehát 27—28.

HANGOK — LÖERÖBEN

Ha mindkét kezünket oly erővel, amiként azt csak lehetséges, a zongora klaviatúrájára levázzuk, az így keletkezett hangok összes ereje körülbelül

mind a négy esetben az egyik fél evangélikus, a másik római katolikus volt. Elhalálozott 19 férfi, 16 nő, összesen 35 evangélikus vallású személy. Ezek közül csak 31 volt aradi, míg négyen vidékiek. Az elhunytak közül kilencen nem házasok, 16-an házasok, tizen pedig özvegyek voltak.

Végül megemlítendő még Arad legkisebb magyar egyházának,

az unitáriusoknak

a népmozgalmi adatai is. Aradon jelenleg mintegy 80 ilyen vallású család él, körülbelül 200 személy. Lelkésziük nincsen és az aiudi (nagyenyedi) esperességhez tartoznak. Az elmúlt évben Aradon csak egy unitárius istentisztelet volt, azt Barabás Miklós aiudi (nagyenyedi) esperes tartotta. Születés tavaly egy sem volt és házasság sem. Egy személy az izraelita vallásról az unitárius hitre tért és egy unitárius meghalt.

Mindezeket összegezve: 263 lélekkel lettünk szegegyebek mert a 323 születéssel szemben 586 halálozással. A házasságkötések száma pedig összegezve 102 volt. (—ezav.)

sziréna 440 rezgés helyett 880-al dolgozik, a hang kétszer olyan magas lesz, 1760 rezgésnél pedig megint csak ismétlődik ez a mértani pontosság — a 440—1760 közti rezgésszám

egy oktáv különbséget ad hangban.

Ugyanez a törvény áll a hanglemezekre is. Ha a hanglemezt kétszer olyan gyorsan forgatjuk, mint ahogy azt szokásos, akkor az általa közvetített dal is kétszer olyan magas hangnemben érvényesül, mint ahogy azt eredetileg rendes forgásra megterveztek.

Vegyük most az orgonát. A normális orgona leghosszabb sipja 32 láb, illetve 9,6 méter. Rengeteg levegőt nyel el és 16 rezgésszámmal adja a lehető legmélyebb hangot, de hangereje a legkisebb fémsíp erejénél is gyengébb. Ennek az orgonának a hangjánál mélyebbet emberi fül már nem érzékel, s jelenlétét legfeljebb a közelben lévő tárgyak rezgése (például: az ablakrezgés) adja tudomásunkra. Az a hang, amelyet emberi fül érzékelni képes, 16 és 20 ezer rezgésszám között keletkezik. Idősebb emberek, hatvan éven túl, legfeljebb 10 ezer rezgésszámmig érzékelik a hangot. Gyakran megfigyelhető, hogy a madár teljes erejéből mozgatja a csőrét és pontosan ugy viselkedik, mint más éneklőmadár, anélkül azonban, hogy hangot hallanánk. Ez a madár igenis énekel, de hangjának rezgésszáma oly magas, hogy érzékelni nem vagyunk képesek, tehát csak a csőrmozgást látjuk, de énekét nem élvezhetjük. Az égercincogása oly magas frekvenciájú, tehát olyan magas rezgésszámu, hogy az általa nyert hang igen sok ember számára felfoghatatlan.

háromtized löerőnek felel meg. Egy 75 tagból álló zenekar ezzel szemben, ha nincs a zenekarban zongora, s valamennyi zenész teljes tüdejével és erejével játszik, szintén nem állít elő hangban több erőt, mint az elébb említett zongorajáték. Ezer basszus például összesen 4/100 löerőt produkál. Aki egy hegedűn a lehető leghalkabban játszik, mindössze egyetlen löerő ötmilliódnnyi erejét produkálja.

Visszatérve mostmár a német rádió által adott alaphanghoz, ez olyan újítás, ami legfeljebb három évtizedes. Az elmúlt századokban a világi muzsika magasabb alaphangon dolgozott, mint az egyházi. 1913-ban például a legjobb alaphang is legfeljebb 393 rezgéssel dolgozott a strassburgi Münchsteri-30m orgonáján, míg a mai orgonák alaphangja pontosan a 440-en áll. Évszázadoknak kellett eltelnie, míg a zenét így az emberi fül legkellemebb érzékeléséhez sikerült hangolni. Az „a” alaphang rádió történet megadása már egymagában véve is nehéz feladat, mert a hanghullámok, a rezgésszámok családja, valamint a hangszórók játéka nem egyszer erősen megzavarja az alaphangot. Ezen ugy segít a rádiómérnök, hogy ellenőrzésként gyakran egy oktávval magasabban és egy oktávval mélyebben is alaphangot ad és amikor a kiinduló „a” hangot jelzi, a rádióvevő egvén füllére kell, hogy bizza a három oktáv közül a középsőnek a helyességét. Ilyen tudomány is van s ez a tudomány-ág talán a legismeretlenebb azok közül, amelyeket ember a gyakorlatban felhasználhat.

FARKAS ISTVAN.

Hírek

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timisoara, I. Bretilanu-tér 3,
Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 3. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Felüljáró hához való kézbesítéssel együtt havonta 90.—
lei, negyedévre 270.— lei, félévre 520.— lei és egész évre
1.000.— lei.

Hungaryországban havonta 5.— pengő, negyedévre 15.—
pengő, félévre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Példányonkénti vásárlásnál hétköznap 26 fillér,
vasárnap 30 fillér.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyá-
raknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

„Mondok valamit!”

Már évek óta minduntalan hallom, hogy az em-
berek beszélgetésüket ezzel a mondattal kezdik:

— Mondok valamit...

Még követelőbb, még kirívóbb formában is gya-
korl ez a felhívás, ez az „előzetes bejelentés”.

— Figyeljen ide! Valamit mondok magának!

Akkor aztán mond valamit az illető. Sokszor bi-
zony — semmit, vagy egészen általános, jelentéktelen
dolgát. Olyasmit, ami egyszerű beszélgetés során fordul
elő csupán, de azért azáltal valóban jelentéktelen-
né válik, hogy előtte elhangzik:

— Figyeljen ide! Valamit mondok magának...

Ez a bevezető mondat, ez az előzetes figyelmeztetés
nem egyéb, mint rossz szokás. Olyasmi, mint
aminő volt a század első évtizedében ez az elragadta-
tott kifejezés:

— Valami nagyszerű! Valami remek!

Valamikor ez a felkiáltás volt az elismerés gya-
kori kifejezése. Valamelyik városi vagy cirkuszi
kikiáltó vidám, mókás reklámszavai nyomán terjed-
hetett el s éveken át divatos volt. Csak nagyon nehe-
zen tudtak leszokni róla.

... Hiszen nem új dolog ez a „mondok valamit”.
Emlékezzünk Blaha Lujza felejthetetlen dalára: „Va-
lamit mondok magának — vállaljon el babájának —
szép is vagyok, jó is vagyok, — csak egy kicsit ha-
mis vagyok!”

Az örökéletű Dankó-Pósa dalban is felszendül:
„Barna kislány csitt-csitt-csitt — Mondok néked va-
lamit!” Am ezek a dalok nemcsak igérik, hanem
valóban mondanak is valamit, kedves, poétikus ver-
set, rimet, muzsikát.

Apróság az egész, de mégis érdemes megemlíteni,
mert nyelvünk egyik évek óta tartó és mindjobban
terjedő szépséghibája. Igyekezzünk tehát mondani
valamit, kedveset, érdekeset, anélkül, hogy nagyhan-
gu bevezetést kerítsen neki azzal, hogy:

— Figyeljen ide! Mondok magának valamit...

(—)

— **Katonai sebészeti kongresszus** Írszban. Bucu-
restből jelenti a Rador: Január 31-én nyílik meg
Írszban a katonai sebészeti kongresszus. A kon-
gresszus fővédnöke Antonescu Ion tábornagy-állam-
vezető, díszelnöke Negoescu dr. tábornok, a hadsergő
egészségügyi szolgálatának főnöke, tényleges elnöke
pedig Tanasescu dr. tanár. A kongresszuson megje-
lenik Tomescu dr. közegészségügyi miniszter is. A
kongresszus célja a bolsevisták elleni hadjárat tanu-
ságainak tanulmányozása. Felkérnek minden polgári
és katonai orvost, aki a hadjárat valamely sebesült-
jét kezelte, jelenjenek meg a kongresszus ülésén.

— **Ribbentrop nem tesz látogatást más államok-
ban.** Berlinből jelenti a Rador: A Wilhelmstrassén
lefolyt sajtóértekezleten arra a kérdésre, vajjon Rib-
bentropp német birodalmi külügyminiszter szándé-
kában van-e most még más államokba is ellátogatni,
a kormány szóvivője kijelentette, hogy jelenleg nin-
csen szó hasonló utazási tervekről.

— **A Burmában élő indiai polgári lakosságot el-
szállítják.** Bangkokból jelenti a Rador: A delhi rá-
dió közölte, hogy az angol-indiai kormány megegye-
zést létesített a burmai kormánnyal, amely szerint a
Burmában élő polgári indiai lakosságot Indiába szál-
lítják. Az angol-indiai kormány különben törvényt
adott ki, amely szerint a munkabeszűntetést hosz-
sabb időre szóló fogházbüntetéssel sújtják.

— **JANUÁR 24-RE HUSZONÖT SZÁZALEKOS
TULÓRADIJAT KAPNAK AZ ALKALMAZOTTAK.**
Bucurestiből jelenti: A munkaügyi miniszterium
köztudomásra hozta, hogy azok a cégek, vállalatok és
üzemek, amelyek január 24-én dolgoztak, huszonöt
százalékos túlóradíjat kötelesek fizetni erre a napra
alkalmazottaiknak.

— **Konyhakéssel végezte a sürgős műtétet,**
sikerült. Érdekes eset történt a közelmúltban Prága
környékén. Egy cseh paraszt súlyos sérüléseket szen-
vedett a lábán s az odahívott orvos megállapítása
szerint sürgős operációra volt szükség, hogy a sebesült
elvérzését megakadályozza. Műtészközköz nem
voltak kéznél. Az orvos merész elhatározással, kony-
hakéssel operálta meg a sebesültet és ezzel sikerült
életét megmentenie. A beteget azután természetesen
kórházba szállították, ahol állandóan javul az álla-
pota.

A kenyér Isten adománya. Becsüljük meg, taka-
rélkoskodjunk vele!

— **Páncoos amerikai ezred négeréből.** Genfől
jelenti a Rador: Newyorkból érkezett jelentések sze-
rint Stimson hadügyminiszter közölte, hogy néger-
éből álló páncoos ezredet állítottak elő, ezenkívül
megalakult az első gyalogezred, amelynek katonái
kizárólag néger. Elhatározták azt is, hogy külön
légiarajt képeznek néger pilótákból.

— **Ustaza temető Zágrábban.** A zágrábi városi
tanács kezdeményezésére a központi temető egyik
legmegfelelőbb részében a hazaért hősi halált halt
tasák egyforma, horvát nemzeti motívumokkal ellá-
tott egyforma, horvát nemzeti motívumokkal ellá-
tott emlékkövet kapnak.

— **Rendben van-e a gépezet?** A stockholmi bel-
gyógyászati klinika jelentkezett egy Anna Steffan-
son nevű német nő és kérte, hogy vizsgálják meg.
Miután a legalaposabb vizsgálattal sem találtak
semmi bajt, megkérdezték tőle: tulajdonképpen mi a
panaszja. Az asszony ezt felelte: „Tegnap multam
százöt éves s azt gondoltam, hogy ebben a korban
mégis csak jó, ha az ember kezd óvatossá lenni és meg-
nézeti, rendben van-e belül a gépezet.”

— **Súlyos testi sértés miatt hat hónapi elzárásra
ítélték.** Filimon Ioan Simandul de Sus (Felső-Simánd)
középbéli korcsmáros a múlt évben a vonaton össze-
verekedett Dobre Gh. tisztviselővel. Dobre az ütegek
következtében olyan sérüléseket szenvedett, hogy
több heti orvosi kezelésre volt szüksége. Filimont a
törvényszék súlyos testi sértés miatt most hat hónapi
elzárásra ítélte.

TAKAREKOSKODJUNK A KENYÉRREL!

— **A bécsi Szent István-dóm új világitási beren-
deztést kapott.** A bécsi Szent István-dóm új világitási beren-
deztést kapott. A közművelő csavaros biztosítékok helyett
apró automatákat helyeztek el az épület külön-
böző pontjain, amelyek minden rövidzárlatot lehet-
tlené tesznek és segítségével a főkapcsoló táblán
azonnal megállítható, hogy hol és milyen ter-
mészetű hiba jelentkezik. Kulturhistórikusok és ne-
ves művészek részvételével külön bizottság állapította
meg egy-egy lámpa elhelyezésének és fényerőjének
hatását a megvilágítandó műemrekekre.

— **Lengyel tisztviselők embertelenül megkínöz-
tak több német foglyot.** Danzigból jelenti a Rador:
A danzigi különleges törvényszék halálra ítélte három
lengyel tisztviselőt, akik bizonyos vallomás kicsika-
rása érdekében megkínöztek és bántalmaztak néhány
ártatlan német foglyot. A vádlottak eltörték a német
foglyok borsáit, majd villanyáram hatásának lettek
ki őket úgy, hogy azok már az örület határára jártak.
A foglyok között számos nő is volt. A megkínözött
emberek még ma is érzik ennek az embertelen és brut-
tális kínzásnak a következményeit.

— **Három hónapi fogházra ítélte szélhámos.** Az
aradi törvényszék három hónapi fogházra ítélte Kál-
lai József aradi nyomdászt, aki 1941-ben az aradme-
gyei Zerind községben öt gazdától különböző ürü-
gyekkel kisebb összegeket csalott ki.

— **Műanyagból készült varrócérna.** Az olasz ipar
újabb lépést tett az önellátás felé, műanyagból ké-
szült varrócérna gyártásával. Az új fonalat különféle
vizsgálatoknak és kísérleteknek vetették alá s miután
ezeket sikerrel kiállta, berendezkednek olyan nagy-
arányú gyártására, amely az ország szükségleteit
teljesen fedezi.

— **Aranyéret lopott.** Morariu Nicolae negyven-
két éves Hunedoara (Hunyád) megyei Magura kö-
zségbeli bányász, aki a Sacarambu állami bánya
alkalmazottja volt, bíróság elé került, mert az elmúlt
év októberében megmozdítása alkalmával egy zacskó-
ban ötszáz gram aranyban gazdag ércet találtak
nála. A bíróság a bányászt hat hónapi fogházra és
tizenötezer lei pénzbüntetésre ítélte. Ugyanakkor el-
rendelte a bíróság, hogy a bűnjelként lefoglalt arany-
ércet juttassák vissza az állami bányához.

— **Elítélt betörő.** Az aradi törvényszék legutóbb
négy évi fogházra ítélte Kutter János Timis-Torontal
(Temes-Torontál) megyei Vinga községbeli lakost,
aki a múlt évben az aradmegyei Ineu (Borosjenő)
községben öt betöréssel követett el.

Milyen az élet Sanghájban

Sangháj városa olyan, mint a béke szigete a
körülötte dúló háború közepette. A város gazda-
sági és szociális életében mégis nyugtalanság ta-
pasztható. A japán-kínai viszály elzárta a vá-
rost a mögöttes területektől és a kevés amerikai
hajó a tengerről sem tudja biztosítani Sangháj
összeköttetését Európával és távolkeleti terület-
tel. A várost pénzügyi téren is elszigetelték, mert
a város eddig az angol és az amerikai pénzekhez
igazodott. A kínai dollárral folytatott kereske-
delem is nehézkessé vált, mert a kínai dollár öt
év óta 86 százalékkal esett és vásárló értéke
egyre jobban csökken. A városi hatóságok nem
tudják a lakosságot megvédeni az üzerektől és az
árurejtegetőktől. Nagy a drágaság minden tén-
ren. A korlátozások egyre nagyobb mértéket öl-
tenek. A munkások megtagadják a munkát. A
munkanélküliség növekszik és napról-napra töb-
ben jutnak esőbe. Naponta sok kínai köldüs-
gyermek hal éhen. A fehérbőrű lakosság között
is nagy a nyomorúság, sőt az éhség. Régebben
könnyű volt az élet Sanghájban, ma azonban
igen súlyos és terhes.

— **Tiranában semmiféle zavargás nem volt.** Ró-
mából jelenti a Rador: Olasz illetékes körök határo-
zottan cáfolják a londoni rádió által csütörtökön köz-
ölt hírt, amely szerint Tiránában rendzavarás lett
voina és ennek halott és sebesült áldozatai lettek
volna. Olasz hivatalos körökben kijelentették, hogy
az angol propaganda nagy szükségben lehet, ha eh-
hez hasonló híreket kénytelen kitalálni.

— **Nem való a kacsaltnak a dohány, mert gyor-
san nikotinmérgezőst kapnak.** Nopenagazából jeli-
tik: Dániában az elmúlt évben természetek eioszor
nagyobb mennyiségben dohányt és sokan kételked-
tek annak minőségében. Mint kiderült, egy kü-
lönös esemény vártan bizonyítékul szolgált a dán
dohány nikotintartalmát illetően. Egy júlandi gaz-
daságban a betakarított dohánytermést kiválogat-
ták és az értéktelen leveleket eldobták. Az udvaron
tanyázó kacsasereg nekiesett az újajta zöldségnek
és alaposan befalatozott belőle. Másnap a kacsaltnak
erős nikotinnmérgezés tünetei találtak halóhé-
lyükön. Gyorsan tejet adtak nekik a mérgez semle-
gítésére, de csak kettőt sikerült közülük megmente-
ni, a többi kacsa a szokatlan csemege áldozatául
esett.

— **Új gyógyszer a tüdőgyulladás és az agyhártya-
gyulladás ellen.** Hegior professzor, a hamougi Szent
György-kórház igazgatója, előadást tartott a sul-
fonaxid-preparátumok használatáról. Ez az új
gyógyszer különösen a tüdőgyulladás és agyhártya-
gyulladás ellen kiváló, amint azt a gyakorlati kísér-
letek igazolták és alkalmazásával sikerült a veszélyes
betegségek lefolyásának időtartamát megőrdíteni,
a halálozási arányszámot pedig lényegesen csökken-
teni. A tüdőgyulladásos megbetegedéseknél a halá-
lozási arányszámot harminc százalékról, az aghár-
tyagyulladásnál pedig ötven százalékról öt száza-
lékra sikerült csökkenteni.

— **Ellopott a vonaton a pénzt.** Kuzelman János
timisoarai (temesvári) lakos megjelent az aradi ál-
lomási rendőrségen és bejelentette, hogy a vonaton
ismeretlen tettes ellopott tőle százezer lejt. Egyben
megadta a vele egy fiúkében utazott egyének szá-
melyleírását is. A tolvaj kézrekerítésére megindult a
nyomozás.

— **Az inkák nyomában.** 1936-ban a drótnélküli
távíró és távbeszélés terén vezető Telefunken-rég
expedíciót szerelt fel, amelynek az volt a feladata,
hogy a délamerikai piac helyzetét tanulmányozza és
ha lehetséges, nagy üzleteket hozzon háza. Ritkán
fordult elő, hogy olyan érzékeny tárgyak, mint amily-
en a rádióleadó és felvevőkészülék, ilyen nagy mag-
próbáltatásnak legyen kitéve. Ez a német gyártmány
minőségének legjobb bizonyítéka, mert a készülékek
a délamerikai kontinensen keresztül való szállítást a
legrosszabb utakon minden különösebb baj nélkül
bírták. Peruban a kísérleteket egy kis tizenöt wattos
leadóval végezték. A szükséges energiát egy kéték-
párhöz hasonló állványra szerelt generátor feleltes-
tette. Az áramfejlesztő, nemcsak a leadóhoz szüksé-
ges fűtő és anódfeszültséget adta, hanem a felvevő-
höz használt elemek töltésére is szolgált. Sik terüle-
ten, huszonöt százalékos erőt és normális légi feltéte-
lek mellett, csak talajszugárással táviróval erős táv-
beszéléssel ötven kilométer hidalható át. A Kómba-
rákban végzett kísérletek ezeket a távlatokat jóval
felülmúlták. Az antenna tizenhat méter hosszú Tele-
ku szerkezetből áll, amely két, egyenként hat méter
magas oszlopra volt felszerelve és úgy a leadó mint
a felvevő használta. A földelést két pár szigetelt tin-
méter hosszú földkábel szolgáltatta. A leadóban csak
két csőtípust, a felvevőben két Telefunken csőtípust
alkalmaznak. Ezáltal a nagy magfeszültségű és a tí-
zenöt wattos leadó és felvevővel, hangtávbeszélés
biztosítva volt.

PANTAZI TÁBORNOK LETT A NEMZETVÉDELMI MINISZTER. Bucureștiből jelenti a Rador: A hivatalos lapban rendelet jelent meg, amelynek értelmében Pantazi Constantin tábornok nemzetvédelmi államtitkárt nemzetvédelmi miniszternek kinevezték.

— Antonescu Mihai helyettes minisztereinek díszbédje Anselmi olasz tanár tiszteletére. Bucureștiből jelenti a Rador: Anselmo Anselmi olasz tanár, a testületi mozgalom ismert előharcosának tiszteletére Antonescu Mihai helyettes minisztereinek szűk körű ebédet rendezett. Az ebéden megjelent Marcu Alexandru propagandaügyi miniszter, a bucureștii olasz követség több tanácsosa, a romániai Olasz Kulturintézet igazgatója, a romániai fasiszták vezetője, valamint több más személyiség.

— Bocu Sever lett a bánági román újságírószövetség elnöke. A bánági román újságírószövetség most tartotta közgyűlését. A közgyűlésen Miuleșca Constantin elnököt, majd megalakították az új választmányt, amely a maga kebeléből megválasztotta az elnökséget. A bánági szövetség elnökének Bocu Severt, alelnökének pedig Cosma Aurel drt választották meg.

Mindennapi kenyérünket becsüljük meg! Gondoljunk a holnapra is! A takarékoság mindenkinél jól felfogott érdeke!

— A Hunedoara (Hunyad) megyei prefektus látogatása Simerian (Piskin). Dumitrescu Constantin ezredes, Hunedoara (Hunyad) megye prefektusa két vezérfelügyelő és több szolgabíró kíséretében látogatást tett Simerian (Piskin), ahol a községi bíróságot és jegyzőt fogadta. A megyei prefektus megtekintette a községet, a román templomot és az Ocskay István tulajdonát képező parkot, majd visszatért Devára.

— Az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyező egyesülete közli, hogy a CFR-pénztárnál hétfőn, január 26-án és kedden, január 27-én fizetik a nyugdíreket.

— Pórlujárt szökevények. Carpaci Traian cigány 1941-ben megszökött az aradi fogházból, ahova tolvajlások miatt került. Vele együtt kerekelt el a Eremia Pál is. A szökevényeket elfogták és most a törvényszék, szökés miatt Carpaciut négy hónapi, Eremiát pedig két hónapi fogházbüntetéssel sújtotta.

— Forgalmából kivont cigarettafélek. A monopólizgatóság rendeletére háromféle cigarettát, amelyet nem igen kerestek, kivonnak a forgalomból. Így Specialitate, Lux és Unirea cigarettát többé nem gyártanak. A timisoarai (temesvári) monopólihivatal ezekkel a cigarettákkal még ellátja a dohánytozsdeket, amíg a készlet tart, új szállítmányt azonban már nem kap.

— Omnibuszjárat Aradon. Aradváros vezetősége elhatározta, hogy a közúti közlekedés minden körülmények között való biztosítása érdekében január 26-tól, hétfőtől kezdve egyelőre a 9-es vonalon, vagyis a Bratianu-utca és a textilgyár között lövélvontatott autóbusszát helyez forgalomba. Az omnibusz az autóbusszokhoz hasonlóan teljesen zárt és amíg a hó tart, széntalpakon közlekedik. A feltételes megállóhelyeket ezen a vonalon megszüntetik. A vitelűj változatlan. Az omnibuszok reggel 6 óra 30 perctől este 7 óra 30 percig közlekednek.

— Newyork nem amerikai város. Newyorkból jelentik: A legtöbb népszámlálás alkalmával Walter Laidlaw, a népszámláló hivatal vezetője megállapította, hogy Newyork egyáltalában nem nevezhető amerikai városnak mert lakosságának csupán 21.72 százaléka áll benszültt fehér szülők gyermekeiből. A külföldi születésű állampolgárok száma, a bevándorlás csökkentése ellenére, az elmúlt évtizedben több mint 300 ezerrel emelkedett. 1930-ban a népszámlálás szerint összesen 6 millió 981 ezer 927 fekete, fehér, barna és sárga ember élt Newyorkban. Arcszín tekintetében a lakosság jelenleg így oszlik meg: 6 millió 587 ezer fehér, 327 ezer néger és 15 ezer 155 sárga lakosa van Newyorknak.

— POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNİ KÖTELESSÉGEITEKET az ország iránt, mint ahogyan a katonák a harcúteren megteszik: egyeztetek viszatérési kölesont!

— A propagandaminisztérium díszbédje Ludin német műegyetemi tanár tiszteletére. Bucureștiből jelenti a Rador: Mareu Alexandru propagandaügyi miniszter díszbédet rendezett a fővárosban tartózkodó Ludin Adolf, a charlottenburgi műegyetem viztani katedrájának tanára tiszteletére. A banketten megjelent Busila Constantin mérnök közlekedésügyi miniszter, a Bucureștiben müködő külföldi újságírók egyesületének elnöke, több műegyetemi tanár, valamint számos más személyiség.

— Togo a japán—szovjet viszonyról. Togo japán külügyminiszter a parlament ülésén elégtétellel nyilatkozott a szovjet kormány ama ígérteiről, hogy szigorúan betartja a semlegességre vonatkozó egyezményt. Bejelentette, hogy a halasztás ügyében megindultak a japán—szovjet tárgyalások és azok jó menderben haladnak. Az elmúlt évben uszó akna következtében elsülyedt egy japán hajó és a két állam kormányza most folytat vizsgálatot ennek a kérdésnek a rendezése érdekében.

— A szerb népegészségügyi minisztérium közleménye. Belgrádból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a szerb népegészségügyi minisztérium közlése szerint a kiütéses tifuszjárvány veszélyét kiküszöbölték. Összesen kétszáz tifusz megbetegedést állapítottak meg. (Rador)

— Orvosi hír. Dr. Balogh Ernest fogorvos (medic evreu) rendel fogbetegeknek Lugoj (Lugos), Str. Nedeleu 3.

— Állatvédelem Dániában. Kopenhágából jelentik: A dán állatvédő egyesület a vidéki lapokban állandó hírdetéseket közöl, hogy ki volna hajlandó magához venni gazdátlan kopenhágai macskákat. A jószívű dánok ugyanis az újszültt kismaacskákat sohasem pusztítják el és ezért a dán főváros macskaállománya rendkívül megsaporodott. A jelentkező macskabarátoknak az állatvédő egyesület nyomtatott utasításokat is oszt szét az átvett állatok ellátására és a velük való bánásmódról nézve.

A

a legjobb ORVOSSÁG

CARNAUBAVIASZ (korroszkékel)

táplálja, gondozza és ápolja a bőrt,

ezért olcsóbb a többieknel és egyuttal....

az Ön részére

— ELADÁSI ELLENÖRZŐ KÖNYVEK VÁZLETESE. Bucureștiből jelentik: Marinescu Ion nemzetgazdasági miniszter az ipari és mezőgazdasági termékek forgalmának szabályozásáról szóló törvényrendelet harmadik, ötödik és nyolcadik szakaszában előírt eladási bejegyzésekre nézve új intézkedést, hogy ezeket akár a fenti szakaszok alapján felállítandó regiszterbe, akár pedig egy már létező és a pénzügyi szervek által láttaozott regiszterbe lehet bevezetni. A regiszter a számlakönyv is lehet. A vásárlási regisztert állandóan kéznél kell tartani és minden vásárlás azonnal bevezetendő, hogy az ellenőrzés ne ltközze akadályokba.

— Arturo Michelangeli Beneditti aradi hangversenyének műsora. Többször írtunk már róla, hogy Arturo Michelangeli Beneditti olasz zongoraművész az aradi Olasz Kulturintézet rendezésében hétfőn este 9 órai kezdettel hangversenyt ad az aradi városi színházban. A nagy érdeklődéssel várt hangverseny műsora a következők: Bach—Busoni: Ciaconna; Scarlatti: Három szonáta; Beethoven: Szonáta Op. 27; Margola: Legenda; Respighi: Nocturno; Chopin: Három tanulmány Op. 10; Paganini—Brahms: Változatok. A jegyárak a következők: földszinti ülőhely 150, első emeleti ülőhely 120, második emeleti ülőhely 80, harmadik emeleti ülőhely 60, harmadik emeleti ülőhely 40, karzat 20 lei. A páholyásért áta a rendes. Az aradi Olasz Kulturintézetbe beiratkozott személyek ötven százalékos kedvezményt kapnak. A jegyeket az Illes színházi ügynökség árusítja, Buiev, Regina Maria 22.

— Németországban halállal büntetik a megrögzött tolvajokat. Berlinből jelentik: Az új szigorított büntető rendelkezések értelmében most alkalmazták elsőszben Németországban a halálbüntetést a megrögzött tolvajok ellen. Az első tolvajásért hozott halálos ítélet egy harmincegy éves notorius betörőt sújtott, aki tizenöt éves kora óta állandóan lopásból állt ha szabadon volt és a legszigorúbb fogházbüntetés sem volt képes megjavítani.

Az osztálysorsjáték harmadik osztályának első és második napi húzása

Az osztálysorsjáték harmadik osztályának első és második napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

- Egymillió leit nyert a 762 számú sorsjegy.
- Hétszáz ezer leit nyert a 24686. számú sorsjegy.
- Háromszázötvenezer leit nyert a 25609. számú sorsjegy.
- Száz ezer leit nyert a 28505, 11676, 46668, 59906, 34435, 68139, 17389, 11544, 17016, 47665, 59436 és 78596 számú sorsjegy.
- Nyolcvanezer leit nyert a 19973, 17380 és 47160 számú sorsjegy.
- Hatvanezer leit nyert a 39225, 8773, 79327 és 40872 számú sorsjegy.
- Nyolcvanezer leit nyert a 2407, 16659, 10215, 52897, 43969, 71272, 69059 és 9940 számú sorsjegy.
- Háromezer leit nyert a 22531, 11433, 28332, 8612, 66678, 52927, 53805, 38546, 78022, 32131, 21096 és 60066 számú sorsjegy.
- Huszezer leit nyert a 27947, 18448, 6662, 31358, 56825, 77377, 45444, 75928, 64074, 43429, 35106, 71040, 55068, 87911, 3640, 56405 és 1660 számú sorsjegy.
- Tizezer leit nyert a 9813, 60058, 45304, 48929, 66611, 66386, 58061, 13903, 6228, 54387, 1123, 17780, 79161, 37069, 5324, 64785, 34347, 13266, 57140, 71907, 65641, 62122, 13747, 52955, 30009, 37292, 42194, 46205, 31828, 17186, 36574, 29678, 33723, 61098, 62815, 63370, 26427, 32979, 38648, 8282, 1899, 70366, 55685, 54130, 7130, 47297, 10308, 20197, 56495 és 47665 számú sorsjegy.

A fentiekén kívül még számos sorsjegyet húztak ki egyenkint hétezer, hater, ötezer és négyezer leites nyerménnyel. A velünk közölt számok helyességét nem vállalunk felelősséget.

CORSO (ARAD) Tel. 23-54 Előadások 3, 5, 7:15 és 9:15-kor. Vasárnap délelött 11.30-kor matiné.

Világsiker! Világsiker! Világsiker!

Országos bemutató délután 5 órai kezdettel. Romániában először a Corso-mozgó mutatja be az egyetlen és egyben a legamerikai filmóriást

- E filmet a legnagyobb amerikai filmgyár, az UNITED ARTIST 3 éven át 3 millió dollár költséggel készítette.
- E filmet nem a műteremben, hanem azokon a csendesóceáni paradicsomi szigeteken készítették, ahol s amiért ma a japánok és amerikaiak között a háború folyik.
- E film nem hasonlítható össze semmi más eddig megjelent filmmel, mert mindegyiket felülmulja szépségben, pompában, grandiozitásban, technikai kivitelben.
- E film olyan hatalmas méretű és különleges, hogy nem találunk reá dícsérő jelzőket a szótárban.
- E filmet fiatalnak, öregnek, szegénynek, gazdagnak, asszonynak leánynak, kisesi nynek, nagynak, egészségesnek, betegnek, szóval mindeneknek meg kell néznie.

PAGO-PAGO AZ ELVESZETT PARADICSOM

A főszerepekben:

John Hall, Victor Mc. Laglen, Olympe Bradna, Francis Farmer

Legujabb híradó! Legujabb híradó! Jegyeldvétel minden nap délelött 11 órától 1 óráig. A tolongás elkerülése végett mindenki váltsa meg jegyét előre. Kedvezményes jegyek nem érvényesek

FELEGYHÁZI ANGYALAS:

Ördög uram felesége Angyal

Furcsa házasságok estek meg Felegyházán. Vagy hol volt még arra eset, hogy a nyúl feleségül vette a rókat, a holló a verebet, no meg aztán a szabó a ké-ményseprőt? Már pedig úgy volt. Ha aztán az avatlatlan ember ezek hallatára csodálkozva összecsapta a kezét, annak nevére magyarázták, hogy nem kell megöröközni, nincsen ezekben a frigykötésekben semmi különös, mert bizony csak az történt, hogy keresztényi jámbor szokás szerint a templomban Agócs János apátplebános előtt Nyul Ferenc városi adótárnok örök hűségét esküdték Róka Mariskának. Holló Gábor csirkés Vereb Ilonának és Szabó Gergely bognár Kéményseprő Vicának.

Ilyen furcsa lakodalom volt az is, amelyet az ördög tartott az angyalal. A völégényt ugyanis Ördög Bódognak hívták, a menyasszonyt pedig Angyal Sárának. Ördög Bódog foglalkozására nézvést gazda volt, aki az apjától vagy száz hold földet és szőlőt örökölt. Angyal Sára viszont egyetlen gyermeke volt Angyal Andrásnak, aki birtok tekintetében tenyérnyi pászttával sem állott az Ördög-familia mögött.

Ördög Bódog a neve ellenére is igen jámbor és szelíd volt és nem volt rajta semmi kifogásolni való, ha csak az nem, hogy két-három hetenkint rájött a bónájára és olyankor estétől reggelig mulatott és a végén hazamuzsikáltatta magát a Laci cigánnyal és annak bandájával. Nem cselekedett úgy, mint mások, akik naponta elmének a kocsamába és ott megitták a mulató két-három liter borát. Bizony Ördög Bódog hétévesen nem ivott egyetlen kortyot sem, bárha közben eszméje övekedett a szomjúsága, mikor aztán nem birt meg, akkor alaposan kipótolta a mulasztást. Ezeket a mulatózásokot is azért csinálta, mert semmiből se szeretette a kicsi porciót. Nem ivott bort naponta, de helyt felhalmozni a navi járandóságát, hogy bizonyos időken egyszerre sokat ihasson. Nagy adagot kezdte meg az ételből és meg se kottyant neki, hogy eszméje napról napra állt kebelezen be, mint más három ember bevittvéve.

Néhány napra a kiadósat tartotta kívánatosnak és az utolsó legénykorában csakis a jól megtermett hajadonok körül forgolódott és végül is Angyal Sárát is legelőbbi ezért vette feleségül.

Bódog házasság volt az Ördög Bódogé és az Angyal Sáráé. Értelmesek voltak egymás iránt, összesimultak, Sára vitte a háztáj dolgát, Bódog meg a földkét és a szőlőt és mindegyik a másik meglegezője intézte vállalt feladatát. Nem is volt semmi hiba amíg Ördög uram a mézeshetek után nem kezdte meg a múlt századokból mulatózásait. Hiába kócsolta Sára, hiába pirongatta anyósa, mindegyiknek csak ezt lehetett tenni:

— Akár a ló, úgy be vagyok fogva a hámba. Már pedig nem jó ló az, amelyik néha nem rug ki a hámból.

Megpróbálta az anyós azt is, hogy tulajdon férjével szoktassa le a hajnalig tartó dorbecölést. Utána küldte Angyal András a Varga Ferus kocsamába azzal, hogy vigyázzon ott rá, aztán úgy tíz óra tájban igyekezék hazacsalogatni. A vége azonban az lett, hogy Angyal András gazda is csak másnap reggel vetődött haza alaposan becsudálkozva. Másodszor már magától akart Angyal András a veje után menni, de a felesége bezeg nem engedte. Hogyne, hogy rákanyon a tivornvázására!

Megfenyegette Sára asszony Bódogot azzal is, hogy:

— Elmék anyámékhoz, ha kend még egyszer reggelig kocsamázik!

— Azt bölcsen cselekszed, lelkem. Legalább bekészen a fülembe, ha hazajövök és nem dohogsz a fülembe.

— Csakhogy ott is maradok ám!

— No, ez meg éppen rendjén van, legalább kereshetel, magamnak másik menyecskét. Teszem azt, feleségül veszem a megözvegyült Zsibrita Erzsit, aki hetenkint kétszer-háromszor is mulatott urával a Korona-vendéglőben.

— De bele is betegedett és bele is holt a szegény Zsibrita Bandi.

— Ez csak azért volt, mert a Bandi nem bírta az italt, mint magam és a felesége is, aki hozzám való párt lenne.

Már pedig Sára nagyon is szeretette a férjét és mindig engedte volna át annak a főféle Zsibrita Erzsinek. Inkább tűrt hát és beletörődött az ura időszakos devanyálásaiba. Mindössze azt tette, hogy valahányszor Ördög Bódog egy-egy muzikásra indult és az őt reggel hazatért nagy csetenatét csapott, de ezt is csak azért, nehogy a cseléség és a szomszédok megfenyegetjék, hogy szózatlanul nézi az ura kirugását.

— De a házi nérdikációkról szokta mondani Ördög Bódog kedélyesen:

— Ha mulatni indulok, akkor a feleségem, Angyal Sára, valóságos ördög, mert úgy telefröccsent pocskondiázó szavakkal, mint a sátán az elkárhozott bűnös lelkeket égő szurokkal. Ha meg reggel hazajövök, akkor Ördög létemre én vagyok az angyal, mert amikor türelemmel hallgatom a rámdobált szitkokat.

Ilyen egyetértésben eltöltött élet mellett mindketten meg is öregedtek. Közben gyerekeik születtek, megnőttek, a fiuk megházasodtak, a lányokat elvitték feleségnek, de apjuk megmaradt józanerkölcsű embernek, akire bizonyos időközökben rájött a korhelykedés nyavalyája.

Lám, a deres fejű Ördög Bódog tegnap is fölvette báránypundával bélelt bekecsét, fejébe nyomta bozontos kucsmáját és elköszönt:

— No, az Isten áldjon meg, Sára lelkem! Aludjál jól!

— Hogy az antikrisztus táncoltassa meg kendet! Már megint kujtorogni megy? Nem szegényli kend magát? Hej, megveri még a Teremtő azért, amit velem csinál! Nem ég le kendnek a bőr az arcáról, hogy fehér hajasan beül este a kocsamába, ott darászik, kurjongat, iszik és huzatja magának reggelig?

Ez volt a bevezetés. A java csak azután következett, de azt Ördög Bódog már nem hallotta, mert akkorára már kívülről tette be az ajtót.

Egyenesen a Bagi Rozi kocsamájába ment. Ismert asszony Bagi Rozi egész Felegyháza előtt. Különösen a férfinemzetség ismerte. Mikor azonban a dévajkodásból kivénült, kocsmat nyitott. Meg kell adni, hogy jó bort tartott és melléje finom harapnivalót adott. Ezért aztán meg is szedte magát és ügyvédhez adta feleségül Teca lányát, Jancsi fiát pedig mérnöknek taníttatta ki.

Hát ennek a Bagi Rozinak a kocsamájában jelent meg tegnap este Ördög Bódog uram. Mire belekezdett a második liter borba, a cigányprimás már muzsikálta a nótáját.

— Acsi, — kiáltott Bódog gazda hirtelen — várj egy kicsit, moré!

Aztán odafordult a kocsamárosnéhoz:

— Rozi, te, nem csuszik nekem máma ez a bor? Nincsen valami jó borkoreszolya?

— Már hogyné volna. Ördög uram? Van bizony, amikor van. Fájtos töltött káposzta van kurcinával.

Kedvenc eledele volt ez Ördög Bódognak és azért mindjárt rendelkezett is:

— Dufla porciót adjál, Rozi, alaposat, ne spórolj se a szármával, se a kurcinával.

A kurcina híres felegyházi különlegesség. Amolyan óriási töpörtvü, akár a tenyerem. Mielőtt azonban a böllér bedobja nyersen a zsírolvasztó üstbe, előbb egyik irányban, majd a másik irányban szép egyenes vonalakat metsz beléje, de vigyáz, hogy ezek ne legyenek mélyek és semmiképpen ne sértsék meg az alanti porcogós bőrt. Hát a kurcina amúgy egyszerűen kenyérral is pompás étel, de belefőzve töltött káposztába a szárma kiegészítőjéül, kimondhatatlanul paradicsomi élvezetére szolgál az egészséges kiskun bendőknak.

Hiány nélkül bekebelezte Ördög Bódog a kettős adagot és ezzel megvetette a bor számára az ágyat. Megkezdődött a mulatózása, amelynek főlélegyes elmondani a részleteit, mert azok ugyanis elképzelhetők.

Erőst reggeledett, amikor Ördög Bódog uram jékedvüen, vidáman, kipirosodott orcával, csillogó szemmel, hetyke lépésekkel hazaindult. Nem törődött véle, hogy az utcákon már zibongani kezdett

**Iratokról, okmányokról
sürgős esetekben**

3 órán belül fotokópiát
készít a

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE
fényképezési műterme

TIMISOARA I., PIATA LIBERTATII 4 szám
Telefon 34-30

az élet. Találkozott munkasa tartó napszamosokkal, piacra igyekvő kofakkal, tejkihordókkal. Mind ismerték és köszöntötték.

Már ott járt az Epres-utcában és közeledett a másik utcába való átjárónak hagyott alig méternyi szélességű kőhöz, amely az Ördög-portát a Szundi-háztól elválasztotta, amikor megpillantotta a kiskapuban álló feleségét. Lesett már rá az asszony, mert tudta, hogy ilvenkor érkezik. De ha nem is látta volna oldalbordáját, okvetlen megnézte volna, mert hangosan, elnyujtva, akár a síró asszonyok szokása, óbégatott:

— Jaj-jaj-jaj ez eszerszer jaj nekem, szerencsétlen asszonynak, akinek a férje megint részegen és magát muzsikáltatva kerül haza! Jaj-jaj-jaj és száz-eszerszer jaj-jaj-jaj!

Praktikából csinálta ezt Ördög Bódogné, mert tudta, hogy a szomszédság már mind főt van és a firhangok mögül szemléli Ördög gazdát, amint cigánykiséréttel tart hazafelé. Azért jajgatott a jó Angyal Sára, nehogy az emberek gondolják, hogy neki már semmi szava nincsen és mukkanás nélkül türi ezt a devanyálást.

Jajveszélte bizony még akkor is, amikor az ura már melléje került és köszöntötte:

— Adjon Isten neked is jóreggelt, kedves feleségem, angyali Sára!

De az asszony a fogadjisten helyett csak tovább

— Jaj-jaj-jaj, hogy ezt a szegényt meg kellett érnem! Jaj-jaj-jaj szegény fejemnek!

— Elég legyen! — rikoltott Ördög Bódog dörgő hangon.

Ez egyképpen szólhatott a feleségének és a háta mögött cincogó bandának, amelyik éppen azt huzta: Csicsónének három lánya,

Mind a három egy szoknyába...

Az asszony nem vette magára a rendreutasítást és tovább jajgatott. A cigányok azonban elhallgattak.

— Gyere ide, — intette magához a gazda a primást és pofon ütötte.

Nem fájt az ütés, mert szelíd volt és a gazda tenyere bankóval volt bélelve. A ragyas primás vigyorgva mutatta a bandának a pénz és zsebregyürte. A gazda aztán minden hegedübe a hangnyíláson keresztül néhány aprópénzt dobott, hogy legyen otthon a rajkóknak dolga, amíg azokat kihallásszák. A banda erre alázatosan elköszönt és eltakarodott.

Az asszony jajgatása azonban még mindig nem szűnt meg. Jajgatása közben ugyanis leste a szomszédsági ablakokat, vajjon figyelik-e mindenünnen hangos titakozását az ura lumpolásai ellen? Észre vette, hogy a szemközti Keserü-Szabó Imréné, aki lánykorában nagyon is szeretette volna magát elvétetni az akkor még legény Ördög Bódoggal, még nem leskelődik, azért hát ennek előcsalogatására emelt hangon lamentált:

— Jaj-jaj-jaj! Megvert az Isten engem ezzel az Ördöggel! Miért nem vitt ez az Ördög inkább más lányt és miért vitt inkább egy angyalt? Jaj-jaj-jaj, milliószor jaj!

Mint hogy a felesége elálta a kiskaput. Ördög Bódog nem tudott bemenni. Különben is a köz felé pislantott, amelyből egyszerre csak elővakodott nehéz szerszámával a nagybögös.

— Gazda uram, — alázatoskodott a dáde, abban a reményben, hogy a nagybögöbe is vetődik néhány rezpénz.

A gazda erre leült a ház előtti lócára és odaszólt a nagybögösnek:

— No, ha itt vagy, akkor emeld föl a bögöt ide a lócára mellém és huzzad a fülembe azt a nótát, amelyet énekelni fogok.

És nyomban belefogott:

Nékem olyan asszony kell,
Ha beteg is keljen fel,
Főzze meg a vacsorát,
Ugy várja, várja, keblére várja,
Ölve várja az urát!

Amikor másodszor is belefogott az énekbe, amelyet a nagybögő menyörgésszerűen kísért, Ördög észrevette, hogy az átellenes ablakban meglibbent a függöny annak jeléül, hogy mögötte már ott kíváncsiskodik Keserü-Szabóné.

Erre mintha jajgatását ollóval vágta volna el, egyszerre elhallgatott. Elhallgatott és odatelepedett a lócára az ura mellé, akihez szorosán odasimult és mosolygott.

Ördög Bódog pedig végigdalolta a nótát, aztán föllélt és harsányan kurjantott:

— Az én kedves feleségem pedig olyan!

Két ezüstpénzt lökött a nagybögő hasadékába aztán átkarolta feleségét és besétált vele a házba.

Keserü-Szabó Imréné pedig a másik ablakon beült hozzája méltó keserü hangon dohogta:

— Az Ördög meg az Angyal megest megbékél egymással!

Közgazdaság

Az elszigetelődő nemzeti gazdaságok he yett ismét az országok közötti gazdasági együttműködés gondolata nyomán előtérbe

A német és szövetséges haderők előnyomulása folytán egyre nagyobb területek szabadulnak fel a Szovjet uralma alól, amelyek negyedszázados elszigeteltség után újra visszakapcsolhatók lesznek Európa gazdasági életébe. Ez a nagy fordulat természetesen jelentős hatással van azokra a tervekre is, amelyek eddig a háború után követendő gazdasági politikára vonatkozóan felmerültek. Német és olasz gazdasági vezető tényezők és szakemberek kijelentései arra mutatnak, hogy az eddig általában vallott felfogás sok tekintetben módosult.

A legutóbbi években tudvalevően igen sűrűn hangoztatták az önállóságot, a nemzeti autarkia, a gazdasági elzárkózás egyedül üdvözítő voltát. Sokan messzeemenő következtetéseket vontak le az ilyen irányban nagy államok részéről történő erőfeszítésekből és tényleg folytatott gazdasági politikákból. Azt kezdték hirdetni, hogy ez az ideális cél, amely felé a fejlődés fel nem tartóztatható módon irányul. A nemzetek közötti árucserét, a kereskedelem szabad mozgását idejétmúlt, elavult rendszernek minősítették. A gazdasági élet minden vonatkozásában az államosítás gondolatát propagálták. Nem vettek tudomást arról, hogy a háború veszedelmének előré látású és a róppan: erőfeszítést kivánó háború kényszerítő nyomása tették sok esetben szükségessé azt a gazdasági rendszert, amely a régi békeidők gazdasági politikájának ellentétéként alakult ki.

Feltűrést keltő jelenség, hogy ezzel ellentétben olasz és német gazdasági íróknál olvashatjuk azt a dolgot lényegét most már nyilván feltáró megállapítást, hogy az autarkia főképpen politikai célokat szolgált és ezért a termelésnél egyelőre mellőzhetőnek tar-

A HÉT BÄRMELYIK NAPJÁN HÄSZNÄLHÄTÖK A KENYÉRJEGYEK. A katonai és ellátási államtitkárság közli, hogy a hetenként felhasználható öt kenyérgjeggyel az illető hét bármelyik napján vásárolható kenyér. A pékek kötelesek minden nap kenyeret árulni, mivel a jelenlegi kenyérellátási rendszerben a fogyasztó szabadon meghatározhatja, hogy melyik két napon fogyaszt mannaigát. (Radior)

Parasziroda a nemzetgazdasági minisztériumban. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy paraszirodát állított fel. Az iroda a minisztérium Calea Victoriei 133. számú épületében működik.

Elöl-észületek a tavaszi vetési munkálatokra. A földművelésügyi minisztériumban most állítják össze a tavaszi vetési munkálatokra nézve az egyes megyék önállóan történő ellátásának tervét. Erre nézve a Sichiú földművelésügyi miniszter elnökletével legutóbbi megbeszélés volt a minisztériumban.

Miniszterközi bizottság Olaszországban az ipari és mezőgazdasági termékek elosztására. Római hivatalos közlemény beszámol arról, hogy Mussolini miniszterelnök elnökletével miniszterközi bizottság alakult, amelynek hatáskörébe tartozik a mezőgazdasági és ipari termékek elosztásának és árának megállapítása, valamint a közszolgáltatások működésének egységes irányítása. A bizottság tagjai a fasiszta párt főtitkára, az érdekelte miniszterek és a különböző testületek elnökei. A bizottság titkárává Augusto Venturini nevezték ki, aki eddig a fasiszta párt helyettes titkára volt.

A kukoricavásárlási engedélyeket a prefekturák állítják ki. A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy a kukoricavásárlási engedélyek iránti kérvényeket a megyei prefekturákhoz kell benyújtani. A prefekturák az államtitkárság által részükre engedélyezett kvótán belül megadják a kért engedélyt.

A kenyér új ára Devan. Devai tudósítónk közlése szerint az ottani pékiparosok beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez, amelyben a buszállítási nehézségekre való hivatkozással kérték a kenyér árának emelését. A város határozatában hozzájárult, hogy a hatvan dekagramos kenyér árát ezentul tizen-négy leiret hozták forgalomba.

totta a haszon elvének követését. Ennek oka és magyarázata gyanánt azt hozzák fel, hogy az autarkia a háborús önvédelem és a győzelemre való törekvés idején mellőzhetően rendszert jelent politikai és szociális szempontból egyaránt. A nemzeti autarkia kereteit ma már azonban nem vallják eszményi gazdasági berendezkedésnek.

Funk a német birodalom gazdasági miniszterére rámutatott arra, hogy a Szovjet felett aratott győzelmek következtében Európa olyan területi gyarmodást ért el, amely egységes megszervezés esetén a gazdasági erők számára több irányban alkalmazhatatlanabb termelő munkára.

egyben alaptalannak jelentette ki azt a feltevést, hogy a német birodalom a megszerzendő Európát kínai fallal akarna körülfárni és elszigetelni a többi földrészről. Németország — jelentette ki a miniszter — híve a vilákereskedelemnek, de azzal a feltétellel, hogy a plutokráta imperializmus rendszerét fel kell számolni és a nemzetközi kereskedelmet a kölcsönös gazdasági érdekek alapján kell megszervezni. A Német Birodalmi Bank alelnöke, dr. Pacht Emil, a Németország devizagazdálkodásáról írott cikkében azt fejtegeti, hogy a nemzetközi kereskedelemben és fizetési forgalomban olyan rendszer kialakítására kell törekedni, amely az eddigi kötött gazdálkodásnál szabadabb mozgási lehetőséget enged a kereskedelmek.

Az elszigetelődő nemzeti gazdaságok kiépítése helyett tehát a békegazdálkodás idejére főszékként újra nemzetközi munkamegosztás és a nemzetek közötti szoros gazdasági együttműködés helyreállítása létezik kívánatosnak. (—)

Tizenöt ösztöndíjat oszt ki a devai kereskedelmi kamara. A devai kereskedelmi kamara elhatározta, hogy a középiskolai tanulóknak a kereskedelmi pályán történő elhelyezkedése ösztönzésére tizenkét darab, egyenként ezerkétszáz leles ösztöndíjat ad azoknak a négy középiskolát végzett ifjaknak, akik kereskedelmi tanoncnak szerződnek. Ezenkívül még három, egyenként kétezer leles ösztöndíj kerül kiosztásra a nyolc középiskolát végzett tanuló között hasonló céllal. Az iparosok szakképzettségének növelésére a kamara beadvánnyal fordult a munkaügyi minisztériumhoz, amelyben azt kérte, hogy a devai tanonciskola mellett létesítsen bádógos, lakatos-, gépkezesvezetői-, viz- és villanyszerelőipari tagozatot.

Nyolc százalékkal emelték a dán korona értékét. A Stefani irodának Kopenhágából szerzett értesülése szerint az áruuzsora megakadályozása és az árak rögzítése érdekében a dán kormány valamennyi párttal történt egyetértésben nyolc százalékkal fel-emelte a dán korona értékét.

Sőexport a volt Jugoszláviába. Arra való tekintettel, hogy a volt jugoszláv Bánátban hiány mutatkozik több fontos cikkben, így a sóban is, Romániából exportálnak oda bizonyos mennyiségű sót. Az első szállítmány a timisoarai (temesvári) monopólium útján már el is indult s azt csakhamar újabb követi.

FORDITÁST

román és magyar nyelvű, okmányokkal, irodalmi és szakmüveket

VÄLLALOK

Cimeket a timisoarai kiadóba kérek

Hivatalos devizaárfolyások. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 41.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (33 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—0.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, horvát kuna 2.95—3.

Határúró napló

JANUÄR 31:

Carol-fejes 250 leles érmék becserélése lejár. Vállalatok személyzeti kimutatásának benyújtása a munkaügyi felügyelőségeken.

Zsidó alkalmazottat tartó vállalatok eddig a napig kötelesek kérni a megyei románosítási felügyelőségektől a zsidó alkalmazott tartási engedélyek kiállítását.

Visszacatolási kölcsönjegy utolsó napja. Azok a személyek, akik eddig a napig buza- és árpacladási ajánlatot tesznek az államnak, huszezer lei jutalmat kapnak minden vagyon buza és árpa öt-ezer leit minden vagyon árpa után.

FEBRUÄR 3:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és leszállított gyapotfonalmennyiség póthetekenbinti bejelentési kötelezettségének határúrója.

FEBRUÄR 5:

Bőrcserző üzemek a községi előljáróságánál, vágőhidak katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi bõrmennyiségrõl.

Kendermagkõszetek tulajdonosai eddig a napig kötelesek bejelentést tenni a mezõgazdasági kamaránál. Falusiak a bejelentést a községpházához juttatják el.

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek 9.30 Isten-tisztelet közvetítése 11 Hangverseny 12.15 Hírek 12.50 Hanglemezek 13.50 Német nyelvű hírek 14 Rádióhíradó 14.20 Hanglemezek 14.30 Sebesültek órája 15.40 A falu órája 16.40 Munkásnászor 17.30 Zene 18 Előadás 18.20 Szindarab 19.20 Hanglemezek 19.30 Német nyelvű hírek 20 Hírek, sport 20.30 Zene 21 Hangverseny 22 Hírek 22.20 Hangverseny 23 Hanglemezek.

Budapest I. 8: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Görög katolikus istentisztelet. 10: Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.15: Ifjúsági felőra. 12.45: A rádiózenekar hangversenye. Közben 13: Papp Jenő rádiókrónika. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: Időszervi gazdasági tanácsadó. 15.45: Csipkerózsika. (Mesejáték). 16: Halász Gyula előadása. 16.15: Munkások énekeinek. 16.30: János bácsi szerkesztett vett (Előadás.) 17: Hírek. 17.20: Magyar nóták. 18: Szerelmes szóval. Selezcky Zita verseket szaval. 19.20: Szentgyörgyi László megédül. 18.45: Az első ballépés. Vaszary Piroska vídém csevegése. 19: Hírek. 19.20: Szalonzene. 20: Sportradionévek. 20.10: A fekete kakas. Hangjáték Mikszáth Kálmán ebesezése nyomán. 21.10: Táncczene. 21.40: Hírek. 22.10: Szóalkotás zene. 23: Idégenyelvű hírek. 23.25: Cigányzene 24: Hírek.

HÉTFŐ, január 26.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek 12 Zene-kari hangverseny énekszámokkal 12.30 Hírek 12.50 Katonákra 13.50 Német nyelvű hírek 14 Rádióhíradó 14.20 Hanglemezek 14.30 Sebesültek órája 18 Hírek 18.05 Előadás 18.20 Ének 19 Előadás 19.15 Ének 19.25 Nők negyedórása 19.50 Német nyelvű hírek 20 Rádióhíradó sport 20.15 Akkorhangverseny 20.40 Előadás 21 Hanglemezek 22 Hírek 22.20 Zongorahangverseny 23 Hanglemezek 23.20 Könyvi zene

Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Dalok és egyvelegek. 11.20 Zenekari művek. 11.40 A költő visszatér ifjúsághoz (Előadás). 12.10 Zenekari hangverseny, közben 12.40 Hírek. 13.45 Szalonzene. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Árfolyámhírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Diákfelőra. 16.45 Hírek. 17.15 Gítárhangverseny. 17.25 Felolvasás. 17.40 Szóalkotás zene. 18 Utiképek Ukrajnából. 18.20 Hanglemezek. 18.30 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Jazz-zongora. 19.35 Hangképek. 20 Cigányzene. 20.40 Mozart zongorahangverseny. 21.40 Hírek. 22.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 22.40 Magyar népdalok. 23 Idégenyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

GYERMEKVIILÁG

A TINTÁS ÜVEG

Vándorszínész korában Megyeri
(Van-e, ki e nevet nem ismeri?)

Körömgöte, mint más, a szinlapot.

Kapott

Ezért

Egyszer vagy öt forintnyi bért,

Amint mondom, vagy öt forintnyi bért.

Először is hát tintáért megyen,

Ha ismét irni kell, hogy majd legyen.

A tintás-üveget pedig hová?

Dugá?

Bele

Kabátja hátsó zsebibe,

S hogy pénzre tett szert, lett Megyeri vig,

S hazafelé menvén, ugrándozik,

Hiába inti őt Szentpéteri:

„Kari,

Vigyázz!

Kedved majd követendi gyász,

Amint mondom, majd követendi gyász.”

Ugy lett. A sok ugrándozás alatt

Kifolyt a tinta; foltja megmaradt.

Megyeri elbusul — kedvét szegi

Neki

A folt,

Mivel csak egy kabátja volt,

Amint mondom, csak egy kabátja volt.

Mi több: kabátja éppen sárga volt,

és így annál jobban látszott a folt.

„Eldobnám, — szólt, — de mással nem bírok.”

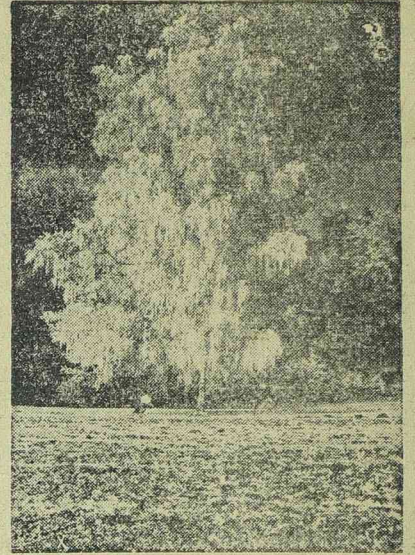
Ez ok

Miatt

Hordá, míg széjjel nem szakadt,

Amint mondom, míg széjjel nem szakadt.

PETFI SANDOR

Zuzmarás erdő szélén

A csodálatos kőmőm

Hallottátok-e már hírét a láthatatlanná tevő ködmőnek. Aki azt magára vette, szempillantás alatt úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Persze, ti bizonyosan azt hiszitek, hogy ilyen hasznos ruhadarabja csak holmi mesebeli királyfi-nak lehet. Talán még annak is csak akkor, ha tündér volt a keresztanyja.

Pedig én ismerem valakit, aki mindig ilyen csafinta bundában jár. Nem is jár, hanem fut. Azt is megsughatom, hogy ez a valaki nem királyfi. Még ugyan szegény legény, rendes hajléka sincsen; de van helyette ellensége annyi, hogy tíz ujjamon sem győzném elszámolni.

Kitaláltatok-e már, hogy ki ez a valaki?

Csak megmondom, ha rá nem jöttök: a nyul.

Aki pedig nem hiszi, hogy ez a bunda láthatatlanná teszi a viselőjét, az jöjjön ki egyszer velem a mezőre. Majd meglátom, észreveszi-e Nyul komát, mikor meglapul a barázdában. Majd kacagok rajta, mikor csaknem rálép, mégsem látja, hogy ott kúporog előtte.

Mert nem másképpen tesz láthatatlanná ez a bunda, csak úgy, hogy olyan színű, mint a föld, ahol Tapsifüles pihengetni, aludni szokott. Azért nem látják meg, mert nem tudják, melyik a rög, melyik a nyul.

Nagyon tévednétek, ha azt gondolnátok, hogy Nyul koma egymaga visel ilyen csudabundát. Szó sincs róla! Alig van állat, amelyiknek ne ilyen volna a bundája, tollruhája, a pikkelye, vagy a páncélja. Igen bizony, mert tollas, pikkelyes, páncélos állatok is így rejtőzködnek el a leselkedő veszedelmek elől. Künn a mezőn, Tapsifüles társaságában, a vetések között, utak mellett, ott jajgat a pipiske, ott dalol a mezei pacsirta. Olyan színű a tollruhájuk, mint a rög. Olyan a fűré, a fogolyé is. Hát a fürgé gyikot ismeritek-e? Azt sem veheti észre senki, ha meglapul csendesen a földön.

Én azonban mégsem irigylem a csodaködmőnek gazdáit. Hej, gyerekek, keserves élet ám az ő életük: örökös hajsza, örökös rettegés. Soha nem tudják, micsoda veszedelem szakad rájuk a következő pillanatban.

Elszámolom-e nektek, ki-mi feni fogát Nyul koma életére? Hát ott van a róka, a görény, a menyét, a farkas, a tanyai kutyák, meg a macskák; a sas, a héja, varjak, a bolla, a szarka — talán elég is lesz ennél egyszerre. Csak a legveszedelmesebbet nadd mondjam még: az embert. Éppen egy tücat; de mondhatnék még néhányat. Né, van-e még, aki irigylit Tapsifülestől a kőmőm?

Szegényke, hiszen alig van más egyebe, hogy védelmezze ellenségei ellen. Mi is akad még, csak

ugyan? Hát, legelőször is a nagy fülel. Nem hiába nőttek meg akkorára, meghallja velük a legkisebb neszt is. Akkor aztán usgyé-neki, vesd el magad! Viszi az irháját biztosabb helyre. Sokszor felágaskodik hátsó lábaira, úgy nézelődik. Fülel. Szaglászik. Menekül, ha veszedelmet érez. Ugy fut, hogy talán még a mesebeli táltos sem érne a nyomába. Nem is futás az, inkább ugrás. A két hosszú, hátsó lábával löki magát előre. Másképen járni nem tud. Még ha nem siet, akkor is ugrál.

Van iramodás, ha üzőbe veszi a kutya, vagy a róka. Sokszor úgy sejt magán, hogy futás közben hirtelen irányt változtat. Kiugrik jobbra, vagy balra. Üzője nem tudja elég gyorsan követni, így egérutat nyerhet a koma.

De ismerem én olyan állatot is, amelyik nem fut el, ha szembe kerül az ellenségével, mert csupa tüske a bundája. Ez a sündisznó! Bezzeg ő bátor legény! Jöhet miatta róka, farkas, kutya, héja! Neki nem árthat egyik sem. Magára huzza tüskés bőrét, olyan lesz, mint egy labda. Szur, minden oldalán. Róka-koma orrát-lábát észzevérezi, ha hozzá nyul.

Hát a katicabozarat ki ösmeri? Szép piros a ruhája, hét fekete pöttröcske van rajta. Ha megfogjátok, összehuzza a lábcsakáit, meg sem mozdul. Holtnak teteti magát. Miért? Azért, mert a legtöbb állat csak a mozgó tárgyakat látja jól. Ami mozdulatlan, azt könnyen eltéveszti szem elől. Hát még miért? Azért is, mert így egyszerűen lerogy a levetről, ágról a földre. Ott meg könnyen elbukik, soha rá nem akad az üldözője.

Igaz, hogy a katicabozárnak nem igen kell félnie az üldözőtől. A legtöbb bogárféle állat a madarak keserítik meg. Hej, sok-sok bogyót, legyet, hernyót elpusztít egy-egy énekes madár?

Hanem a kis piroskabátost nem bántják. Hozzá sem nyulnak. Mintha a piros kabátja figyelmeztetné őket: vigyázzatok! Mérgek!

Az bizony. Méreg van a katicabozár vérében. Mikor megfogjuk, valami sárga foltadást bocsát a kezünkre. Az a vér. A szagán is érezhető, hogy nem valami jó felet lehet, aminek ilyen kellemetlen illatu a vére. Ezért előlhat piros ruhában mindenféle a katicabozár. Neki nincs szűkebb láthatatlanná tevő köpmővegre, — csodálatos kőmőm.

STONY GYÖRGY.

Találd ki!

Mit vesznek a legtöbbet az aradi piacon?

(Legszévesztet)

Ki látja a saját szemét?

(ZAVARÓSSÁG)

Mikor hordják kosárban a vizet?

(ASZARU VU 'NORU)

Beküldte: Almos Gizi (Lagoj-Lugos)

EMLEKKÖNYVBE

Irta: Papp Annuska (Arad)

Szinte minden kislánynak van már emlékkönyve. Alighogy megtanulja Marcsi vagy Zsuzsi a betűvetés mesterségét, névnap, születésnap vagy karácsonyi ajándék gyanánt „emlékkönyvet” is kap. Régi szép szokás ez. Az emlékkönyvbe először is szüleinktől, testvéreinktől, rokonainktól kérünk emléksorokat, azután barátainktól s később mindazoktól, akiket — mint mondani szokás, — nem akarunk elfelejteni. Barátaink tőlünk is gyakran kérnek emléksorokat. Ilyenkor mindenki valami szépet és „eredetit” szeretne az emlékkönyvbe írni, de sokszor értelmetlen, zagyva versikék születnek ebből a fáradozásból.

Olvassuk csak költőink szép verseit, találunk ott gyönyörű emléksorokat!! Hosszabbakat is, rövidebbeket is.

Íme néhány példa:

ARANY JANOSTÓL:

Kinek az ég alatt már senkije sincsen,
Ne féljen: fölfogja ügyét a jó Isten.

Előttem a küzdés, előttem a pálya,
Az erőtlen csügged, az erős megállja.
És tudod: az erő micsoda? Akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.

Földi ember kevéssel beéri,
Vágyait ha kevesebbre méri.

KÖLCSEY FERENC TŐL:

Eszed járjon előbb nyelvednél s tetednél.

TOMPA MIHALY TŐL:

Akinek nem kell a dolog,
Szükséget lát és nyomorog.

ESTVÖS JÓZSEF TŐL:

A Condiselés utjai csodálatosak, de jó tett soha embert nem vezetett romláshoz. Nemcsak minden jó tett, de még minden jobb gondolat és nemesebb érzés is meghozza jutalmát, legalább azáltal, hogy jobb tesz bennünket.

Sport

Ismét finn sportember mutat példát

Lehtinen az ötezer méteres síkfutás volt világrekordere újra edzésbe áll

A finn sportélet téli szenzációja az a hír, hogy **Lehtinen**, az ötezer méteres síkfutás volt világrekordere, a losangelesi győző, három évi szünet után ismét megkezdte edzéseit.

— Minden finn sportembernek kötelessége, — mondotta Lehtinen a Suomen Urheilulehti munkatársának tett nyilatkozatában — hogy tőle telhetőleg igyekezzék pótolni azoknak a helyét, akik a házáért áldozták fel életüket, vagy akiket kint a fronton tart a kötelesség. Én, mint rendőrtisztviselő, továbbra is Helsinkiben élek, a lehetőségem tehát megvan arra, hogy sportoljak. Az a kínzó reuma, amely pár évvel ezelőtt az aktív sportolás abbahagyására kényszerített, csaknem teljesen elmúlt és az első edzéseken úgy vettem észre, képes leszek még megközelíteni legjobb formámat.

Minden törekvésem az, hogy még válogatott viládon képviselhessem Finnország színeit, de akkor sem fogok egyhamar visszavonulni, ha ez a szándékom nem sikerül. A finn távfutók száma erősen megfogyatkozott, a svédek alaposan fölénk kerekedtek.

Bővebb információkat csak az öregek és a fiatalok együttes megfigyelésén lehet kapni.

szeresheti vissza.

A finn sportnak készen kell állnia, hogy a béke beköszöntével újra visszanyerhesse régi fényét.

Lehtinen elhatározása tiszteletreméltó és némes indokból fakad. Nem igen várható ugyan, hogy ötezer méteren eléri még 14:17-es volt világcsúcst, az azonban valószínű, hogy a 10.000-es legjobb eredményét (30:15) legalább is erősen megközelíti. Lehtinen most 33 éves, korától tehát még nyugodtan érhetne el nagy eredményeket, csak a több évi pihenő nyomát tudja majd nehezen eltüntetni. Erős akaratral azonban ez is lehetséges, erős akaratuk pedig a finneknek van.

Szép példa, követendő példa és ha a helyzet nem is ugyanaz, de például a Chinezul-CAMT is elbirná egy-egy, vagy több ilyen újjáéledő sportembert, atlétát, esetleg más sportolót, ha nem is aktív versenyzésre, de legalább a fiatalok nevelésére.

Munka minden lelkes sportember számára akad.

lehet — mint Lehtinen — önként is jelentkezni, senki nem nézi ezt majd feltűnési vágnak, vagy talakodásnak.

Tehát munkára fel — a fiatalok várják mestereiket...

Sport hírek minden'elől

Uruguay labdarugóbajnoksága most fejeződött be. A bajnokságot a montervideoi Nacional nyerte, a második helyre a Penarol került. Ezek mögött az élcsoport sorrendje ez: Rambla Juniors, Racing, River Plate.

Belga labdarugó bajnoki eredmények: Liarsche — Olympic Charleroi 3:0, FC Antwerpen — Brugge 2:0, Eendracht — Beerschot 3:2, FC Malines — Standard Lüttich 4:0.

A spanyol bajnokság: FC Ovideo — Athletic Avicain 2:0. A bajnokcsapat veresége nagy meglepetés.

Az elmúlt év lezáró évében a dán sportbeli teljesít. ményére kitűzött aranyéremet a dán válogatott labdarugó csapat nyerte a svédok ellen. Stockholmban aratott 2:1-es győzelmet és a pártot világválogatott szemben elért. Les dántalan eredménye alapján.

Ügyeletes gyógyszertárak

Vasárnap, január 25-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Angel (Catedralei-tér), Omeseu (Regina Maria-ut és Alexandri-utca sarok) és Keszenbaum (a gyermekkorházzal szemben).

Hétfőn, január 26-án Aradon a következő ügyeletes gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (a prefektúrával szemben).

Vasárnap, január 25-én Timisoaran (Temesvárott) a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Sft. Ioan-utcában levő Irgalmasok gyógyszertára, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-utcában levő Jahner R. gyógyszertár, Erzsébetvárosban a Carol-uton levő Mária gyógyszertár, Józsefvárosban a Bratianu-utcában levő Diana gyógyszertár, Mehalában a Corvin, Fratelian a Panajoth gyógyszertár és Freidorfan az Eremici gyógyszertár.

Hétfőn, január 26-án Timisoaran (Temesvárott) a következők az ügyeletes gyógyszertárak: Belvárosban a Regele Ferdinand-uton levő Saluator gyógyszertár, Gyárvárosban a Dacilor-uton levő dr. Kovács gyógyszertár, Erzsébetvárosban az Axente Sever-téren levő Roxin gyógyszertár, Józsefvárosban a Preyer-uteában levő Neurohr gyógyszertár, Mehalában a Corvin, Fratelian a Panajoth és Freidorfan az Eremici gyógyszertár.

Vasárnap és hétfőn, január 25-én és 26-án a mozik műsora Aradon a következő: Corso; Pago Pago (Amerikai film.) Fórum; Szerelmes molodaiák; Uránia; Tavasz szellő. (Német film.)

Vasárnap és hétfőn, január 25-én és 26-án Timisoaran (Temesvárott) a mozik műsora a következő: Apollo; Tűzkeresztés; Capitol; Pinocchio; Thalia; Anya és leánya; Corso; Marie Antoinette; Fratelian mozi; Az erdő hallgatása; Roxy mozi (csak vasárnap); A vörös bestiák.

Nincs könnyű mérkőzés a boroszlói háborus EB-on

Az évszázad-sportesernak tágas, gyönyörű helyiségében, a háborus öklölvívó Európa-bajnokság boroszlói törzsközsége, mintegy nyolcezer néző előtt, folytatták a küzdelmeket. A filmszerűen pergő mérkőzések egymásutánjában kint, hogy könnyű meccsek nincsenek ebben a bajnokságban és minden továbbjutásért kemény harcot folytatnak a résztvevő öklözők.

Eddig legjobban természetesen az otthonukban küzdő és a közönségtől lelkesített német versenyzők szerepeltek. Ime a további eredmények:

A középsúlyban a német Baumgarten és a magyar Szalai kerültek egymással szembe. A magyar versenyzőt az előző napi győztes küzdelmében szerzett sérülései nagyon hátráltatták képességei kifejtésében és ezért Dobránszky, a csapat szakaszvezetője a harmadik menetben a szoritóba dobott törülközővel jelezte, hogy a küzdelmet feladja. (Ezt a törülköződobást különben az EB előtt tartott szakértekezleten szabályként fogadták el ilyen esetekben.) A dán Nielsen es az olasz Latini küzdelmében a dánt a versenybírótság leléptette. A spanyol Diaz és a magyar Podány igen szép küzdelmet vívtak, a pontozók a spanyol versenyzőnek ítelték a továbbjutást. Ugyancsak győzött a másik spanyol, Martis a svéd Sjöberggel szemben. Harmatsúlyban igen szép mérkőzés volt a német Schims és a magyar Daraj találkozója, honfitársai az állandóan támadó debreceni fiu győzelmét várták, azonban a pontozók

a németet hozták ki győztesként. Pehelysúlyban a magyar Csapogya biztosan győzött a sokkal magasabb és hosszukarú svéd Carlsson ellen. Az olasz Tiberti pedig a másik svédet, Petersont győzte le. A félnehézsúlyban a magyar Szigeti simán jutott tovább az olasz Pancanival szemben. Könnyen győzött a német Profflich is a horvát Siesio ellen.

Hágg az idén 800 méteren versenyez

Az új 1500 m-es világcsúcs tulajdonosának versenyzési jogát tudvalevőleg Julius 1-ig a svéd szövetség felfüggesztette, Hágg maga is belátta, hogy a felfüggesztés megérdemelt volt és igyekezete cseppet sem csökkent. Ellenkezőleg nagyobb feladatot tűzött maga elé. Eddig 1500 m-en kívül 3000-en és 5000-en ért el kiváló eredményeket, most azonban rövidebb távon, elsősorban 800 m-en akar szerepséget próbálni. A hosszabb távokra ráér áttérni majd idősebb korában. Különben a franciák meghívták Hággot és Kälarnet, hogy tavasszal mint amatőr edzők foglalkozzanak a francia közép- és hosszútávfutókkal. Kälarne már kijelentette, hogy nem megy, mert végleg visszavonul az atlétikától. Hággnek azonban van kedve, mert az év első felében versenyen amúgy sem indulhat. Csak az a kérdés, hogy a svéd szövetség mit szól ehhez az amatőrredzőskedéshez.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetés eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban azaz az első legkisebb apróhirdetés tíz lej, vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 10 szög 30 lej, minden további szó három lej. Jeli és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt lej pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Plauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozesu trafik, Pia Küttl. — Pribae Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pia Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Witte trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoja trafik (v. Galgozy), Str. Bratianu 15/a Tel. 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetés-irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

<p>Alkalmazás</p> <p>Vasestergályost, lakatost, marózt és gyalust azonnali alkalmazásra keres Juhász-gépgyár, Arad. (1234)</p>	<p>Zsidónó gyermektelen árhoz, házvezetőnőnek, családtag. kezelve, kerestetik. Csakis házimunkához szokott egyén jöhet számításba. Timisoara IV., Spl. T. Vladimirescu 27. szám. II. emelet, ajtó 7. 3332)</p>	<p>Bejárónó félnapra, fiatalokkal felvétetik. Timisoara IV., Str. Ion Bratianu 29. sz., III. emelet, ajtó 14. (7300)</p> <p>Mindenest keresek azonnali belépésre. Cim: II., Strada Cantacuzino Nr. 3., Mándrumé.</p>	<p>Mindenes főzőnő bejárónőnek felvétetik Fischer, Arad. Str. Virgil Hotoran 25. (1232)</p> <p>Mindenes rendes, megbízható felvétetik. Timisoara I., Str. Brăniște 1, I. em. (1324)</p>
<p>Egyedülálló, idősebb, megbízható kocsist, aki feljéshez is ért, felveszek. Siebold, Timisoara II., Str. Telegrafului 22. (167)</p>	<p>Jó házból való fiut tanoncnak keresünk, bődíszműves műhelybe. „Novalux” Timisoara III., Str. Treboniu Laurean 5. szám. (160)</p>	<p>Mindenes azonnali vagy február 1-re felvétetik. Timisoara IV., Str. D. Sturdza 60 sz. (2333)</p>	<p>Fotólabórásnó, aki amatőr munkájában jártas, felvétetik. Fotoptic-cég, Timisoara I., Piata Bratianu 3. (158)</p>

Lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni a timisoarai kiadóhivatalban.

Mindenes szobaleány elsőjére felvételt. Arad, Strada Buteanu 6. szám. emelet. (1229)

Mindenest felvesszek. Arad, Strada Mocioni 17. szám. (7003)

Takarításhoz fiatal bejárónőt keresek. Timisoara III. Str. Odobescu 25. (7200)

Allást keres

Tisztviselő 18 évi közigazgatási gyakorlattal, három nyelvtudással írásban és szóban, állást keres. Vidékre is elmenne. Önálló munkaerő. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (1233)

Oktatás

Román, német, francia nyelv tanítását, középiskolások, főleg érettségizők (reálzakosok) előkészítését. Technikai fordításokat vállalom. Cím a timisoarai kiadóban. (176)

Ürholmány tanít román, német, francia és angol nyelvet. Garantálja a nyelv elsajátítását 90 óra alatt, az érettségi letelvéseért garanciának. Timisoara IV. Str. Brătianu 15., II. emelet, ajtó 38. sz. (3338)

Lakás

Kétszobás, fürdőszobás, cselédszobás lakást sürgősen keresek. Timisoara, telefon 40-28. szám (7201)

Különbejárta szépen burorozott szoba, fürdőszoba használat, egyedül álló férfinék kiadó. Ajánlatokat „Zóna” jellegre a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (7050)

Adás-vétel

Ebedek, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágycsészék stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara IV., Piata Kütt 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket, stb. Magas árat fizetünk. (3293)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, írósztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megfizető részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4250)

Eveszett bőrtáska

iratokkal, január 20-án, kedden a villamosban. Megtalálóját jutalom ellenében adja le, a táskában levő pecsétlen feltüntetett címen. (Timisoara I., Scherter Otto-ház, I. emelet, ajtó 10. szám.)

Közvetítünk adás-vételt, földet, gazdaságot, vállalatokat, házhelyeket, magyarországi cserét. Albu-iroda, Timisoara I., Str. Eugen de Savoya 8. szám, telefon 11-32. (177)

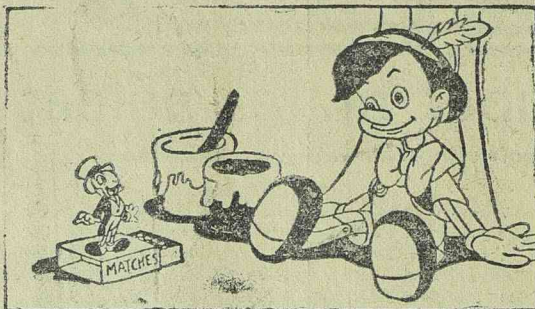
Fekete női télikabát és két bunda, muffal eladó. Megtekinthető szombat, vasárnap, hétfőn 2—5-ig. Timisoara, Str. Odobescu 16. szám, I. emelet 8. szám, hátul az udvarban. (3337)

Télikabát, öltöny, férficipők, pokróc, szőnyeg, rézmosó, modern asztali könyvek, kották eladó. Timisoara II., Strada Mercur 8., ajtó 6. (3336)

Tisztítóröngyöt vesszünk. Timisoara III. Str. Brăncoveanu 6. sz. (3238)

CAPITOL TIMISOARA

Nagyszabású fantázia, nagyszerű rajzokban

PINOCCHIO KALANDJAI

Colodi meséje nyomán. — Színes film. — Egy film, amelyet gyermekeknek és felnőtteknek látniuk kell!

Amíg konrau vegrehajtási törvény megvételre keresek. Árát és címet kérek a timisoarai kiadóban leadni. (7406)

Üzletházat bérbe, vagy megvételre keresek vidéken, vagy Aradon. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. szám. (1203)

Pigyelem! Allandóan prima friss tejszín kapható, valamint Noszolyi- és Casinósajt. Konya-tejcsarnok, Piata Avram Iancu 21. Aradon. (1202)

Két darab jókarban levő gyanjutakarót keresek. Címeket ármegjelöléssel Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. sz. (1230)

Kocsibunda (női) kifogástalan állapotban, jutányos áron eladó. Timisoara II., Str. Petru Tegel 1. szám, I. emelet. Ajtó 6. szám. (3339)

Télicilinder, majdnem új, eladó. Timisoara II., Str. Barbu dela Vrancea 18. szám, ajtó 6. (3339)

Ziess punctal szemüvegek Reiner optikai szaküzletében. Aradon, a Városi Színház mögött. (1219)

Magánjaro lokomobil 10 H. P. 8 atm. eladó. Stefan Faur, Nadlac, 1148. szám, jud. Arad. (7052)

Egy Aragáz-tartály eladó. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (1231)

Mezőgazdasági szakkönyveket keresek megvételre, címeket „Szakkönyvek” jellegre Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. szám, kérek. (1182)

Konyhaberendezések nagy választékban kaphatók Czisztárnél, Arad., Calea Bihorului 24. szám. Ugyanott asztalos-tanuló felvétetik. (1192)

Egész új ágyhuzatgarnitúra eladó. Megtekinthető délután 1—6-ig. Timisoara II. Piata Traian 2. Ajtó 12. (178)

Perzsaszőnyeg, 3x3, eladó. Érdeklődni 2—4 óra között. Fratelia, XII. utca 11. szám. (166)

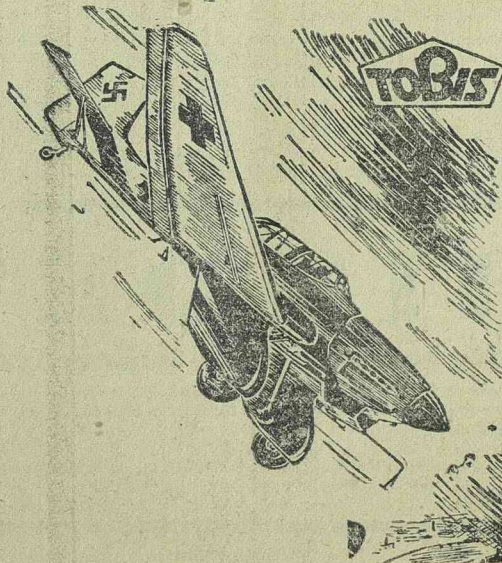
Kongyomat, melyek háztartásban főleglegések, magas napi áron vesszünk. Friedrich Desideriu, Timisoara II., Str. Coga niceanu 8. (3231)

Kövér dísznő eladó. Arad, Strada Rahovei 134. (1236)

A POLLO (TIMISOARA)

Előadások 3, 5, 7, 9. Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor

A repülés filmje

Tűzkeresztség

A német légierő bámulatos teljesítménye a most folyó háborúban

Nyomatott a tipografia „Timisoara” körny. gépeken, Timisoara

Főtógép eladó. Sima és csökötéses, Wedermann, majdnem új, minden hozzá 30/7, 36/7. Haas, Timisoara Uniri-tér 5. (171)

Eladók egy előszobafal nagy tükörrel, fűgőlámpa, egy ágyosdronybetét, szabadiszvirágok állvánnyal, újságpapíros és üvegek. Megtekinthetők 9—5-ig Timisoara III, Str. Badescu 11. sz., ajtó 3 sz. (174)

Mangolica hízó 90 kg.-os eladó, Uj Freicori, Str. XV. 23. sz. (173)

Eladó perzsabunda, Singer varrógép és egy Czeiler-féle mángorló. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 3 sz. (1221)

Esztergapa-dokát megvételre keres Juhász-gépgyár, Arad. (1235)

Eladó jömeneteli fodrászüzlet. Címeket Rudolf Mossehoz, Arad, Str. Eminescu 8. (1222)

Különléle

Póloskairást, parkettaszurolást, francia mellett vállalt: Lovas, Arad, Bulevardul Regina Maria 18. szám. Háznesternél. (4020)

Tokos tarsal keresek

Magas szénsav tartalommal rendelkező ásványvíz forrásnak üzembehelyezéséhez, napi tízezer liter víz töltésére, minden engedély megvan. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatal továbbít.

Bánsági német kereskedő, széleskörű kereskedelmi gyakorlattal, kereskedelmi, vagy ipari vállalatok társulna megfelelő tőkével. Ajánlatot „Bizalomraméltó” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (3330)

„Pietas” egyesület épületében egy irodahelyiség kiadó, mely esetleg borbélyműhelyek is megfelel. Timisoara I, Pietas (169)

Bérbevenni Arad környékén 10—20 holdig tanyát, gazdasági épületekkel. Részletes ajánlatokat Rudolf Mossehoz Arad, kérek. (1078)

Paplanokat készít, használtakat is újjá dolgozza már 250 leírt is, Glück, Arad, Str. Baritiu 8. Avram Iancu-tér mellett. (4021)

Ardelean Ilona, Arad-Gradište, Strada Sft. Gheorghe (volt Corneli Lencuta) 20 szám, személyazonosságát igazolványát elvesztette, becsületes megtalálóját jutalom ellenében adja le fenti címre (4688)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sáros, 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Igazolvány - fényképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertatii 4

Hirdessen a

Deli Hírlapban!